

عوامل اجرایی پسماند- کنوانسیون بازال	نام سند
ویرایش اول	نگارش
۱۳۹۴	تاریخ صدور
کنوانسیون بازال	نام کامل فایل
آشنایی کنوانسیون بازال	شرح سند
مرکز سلامت محیط و کار	نویسنده / مترجم

کنوانسیون بازل درباره کنترل انتقالات ترامرزی مواد زاید زیان بخش و دفع آنها

BASEL CONVENTION ON THE CONTROL OF TRANSBOUNDARY MOVEMENTS OF HAZARDOUS WASTES AND THEIR DISPOSAL BASEL 1989

هدف کنوانسیون :

الزام دولت های عضو به کاهش حجم نقل و انتقال برون مرزی مواد زائد موضوع کنوانسیون و ایجاد این مواد در حد بی ضرر به محیط زیست و اعمال مدیریت مناسب و موثر نسبت به نقل و انتقال و دفع مواد مذکور

اطلاعات و مقررات عمومی کنوانسیون:

تاریخ انعقاد- 22 مارس 1989

تاریخ لازم الاجرا شدن- 5 مه 1992

تاریخ عضویت ایران- 5 ژانویه 1993

محل انعقاد- بازل، سوئیس

محل دبیرخانه- ژنو، سوئیس

مرجع نگهدارنده اسناد- دبیر کل سازمان ملل متحد

زبانهای رسمی کنوانسیون- انگلیسی، فرانسه، اسپانیایی، روسی، چینی، عربی

مرجع ملی کنوانسیون در ایران- سازمان حفاظت محیط زیست

سازمان حفاظت محیط زیست

«قانون اجازه عضویت جمهوری اسلامی ایران در کنوانسیون بازل درباره کنترل انتقالات ترامرزی مواد زاید زیان بخش و دفع آنها» که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ سی و یکم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و یک مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ 1371/7/12 به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره 465-ق مورخ 1371/7/20 مجلس شورای اسلامی واصل شده است، به پیوست جهت اجراء ابلاغ می گردد.

قانون اجازه عضویت جمهوری اسلامی ایران در کنوانسیون بازل درباره کنترل انتقالات ترامرزی

مواد زاید زیان بخش و دفع آنها

ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود به عضویت کنوانسیون بازل درباره کنترل انتقالات ترامرزی مواد زاید زیان بخش و دفع آنها مصوب 22 مارس 1989 سوئیس درآید و اسناد آن را تسلیم نماید.

سازمان ملل 22 مارس 1989

UNEP/WG

برنامه محیط زیست متن اصلی. انگلیسی

کنفرانس نمایندگان تام‌الاختیار درباره کنوانسیون جهانی مربوط به کنترل

انتقالات ترامرزی پسماندهای خطرناک

بازل، 20-20 مارس 1989

فقره 3 از دستور کار

کنوانسیون بازل درباره کنترل انتقالات ترامرزی پسماندهای خطرناک و دفع آنها

مقدمه

اعضاء این کنوانسیون

با علم به زیان احتمالی پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند و انتقال ترامرزی آنها برای سلامت انسان؛ با توجه به تهدید روز افزون سلامت انسان و محیط‌زیست از ایجاد و پیچیدگی پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند و انتقال ترامرزی آنها؛

و نیز با توجه به این نکته که مؤثرترین طریق حفظ سلامت انسان و محیط زیست در خطرات عارض از اینگونه پسماندها، تقلیل ایجاد آنها به حداقل از لحاظ کمی و کیفی و نتیجتاً کاهش خطر بالقوه آنها می‌باشد؛ با اعتقاد به اینکه دولت‌ها باید تدابیر لازم را اتخاذ نمایند تا در اداره پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند، از جمله انتقال و دفع ترامرزی آنها حفظ سلامت انسان و محیط‌زیست، در هر جا که دفع شود، مدنظر باشد؛

با درنظر داشتن این نکته که دولت‌ها باید اطمینان حاصل کنند که عوامل ایجاد پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند، وظایف خود را به نحوی انجام دهند که حفظ محیط زیست، در هر جا که پسماندها دفع می‌شود، مورد توجه باشد؛

با علم کامل به اینکه هر دولتی این حق مطلق را دارد که از ورود و دفع پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند در سرزمین خود جلوگیری نماید؛

و نیز با توجه به تمایل روز افزون دولت‌ها، به ویژه کشورهای در حال رشد، به جلوگیری از انتقالات ترامرزی پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند بر سرزمین خود؛

با اعتقاد به اینکه پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند باید، تا جایی که حفظ محیط‌زیست ایجاب می‌کند، در همان کشوری دفع شود که پسماندها در آنجا ایجاد شده است؛

با اطلاع از اینکه انتقالات ترامیزی پسماندهای خطرناک و سایر انواع پسماند، از کشور محل ایجاد آنها به کشوری دیگر باید فقط تحت شرایطی مجاز دانسته شود که سلامت انسان و محیطزیست آنجا را به خطر نیندازد و نیز این انتقالات با مفاد این کنوانسیون مطابقت داشته باشد؛

با توجه به اینکه تشدید نظارت در انتقالات ترامیزی پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند موجب اداره صحیح آنها از لحاظ زیست محیطی و نیز تقلیل حجم اینگونه انتقالات ترامیزی خواهد گردید؛

با اعتقاد به اینکه دولت‌ها باید برای مبادله صحیح اطلاعات درباره کنترل انتقال ترامیزی پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند به سرزمین‌های دیگر تدابیری اتخاذ نمایند،

با در نظر گرفتن اینکه برخی از موافقت‌نامه‌های منطقه‌ای و نیز بین‌المللی، متعرض مسأله حفظ و حمایت محیط زیست در رابطه با انتقال کالاهای خطرناک شده‌اند؛

با توجه به اعلامیه کنفرانس سازمان درباره محیطزیست انسان (استکهلم 1972)، رهنمودها و اصول برای اداره صحیح پسماندهای خطرناک جهت حفظ محیطزیست، (قاهره)

- مصوب شورای سرپرستی برنامه محیط زیست سازمان ملل (UNEP) طی قطعنامه شماره 14/30 مورخ 17 ژوئن 1987، توصیه کمیته کارشناسان سازمان ملل درباره انتقال کالاهای خطرناک (که در سال 1957 تدوین شده و هر دو سال یکبار آن را به روز در می‌آورند)، توصیه‌ها، اعلامیه‌ها، مدارک و مقررات مربوط که در سیستم سازمان ملل تنظیم و تصویب گردیده و کارها و مطالعات انجام شده در سازمانهای منطقه‌ای و بین‌المللی، نظر به روح، اصول، اهداف و وظایف منشور جهانی برای طبیعت، مصوب مجمع عمومی سازمان ملل در سی و هفتمین اجلاس خود (1982) به عنوان نظام اخلاقی مربوط به حفظ محیطزیست انسان و حفاظت از منابع طبیعی؛

با تأیید اینکه دولت‌ها مسؤول ایفای تعهدات بین‌المللی خود در رابطه با حمایت از سلامت انسان و حفظ و حمایت محیطزیست هستند و به موجب حقوق بین‌الملل مسئولیت دارند؛

با علم اینکه در صورت نقض عملی مفاد این کنوانسیون یا هر پروتکل مربوط به آن حقوق بین‌الملل مربوط به معاهدات قابل اجراء خواهد بود؛

با آگاهی از نیاز به ادامه توسعه و استفاده از تکنولوژی‌هایی که از لحاظ سلامت محیطزیست پسماند کمتری تولید می‌کنند و اتخاذ شیوه‌های صحیح بازپروری، خانه‌داری مناسب و سیستم‌های مطلوب اداره پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند به منظور کاهش ایجاد آنها به حداقل؛

و نیز با علم به توجه فزاینده جهانی به لزوم کنترل شدید انتقال ترامیزی پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند و نیاز به کاهش اینگونه انتقالات، در حد امکان، به حداقل؛

با نگرانی از مسأله انتقالات غیر قانونی ترامیزی پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند، و نیز با در نظر گرفتن امکانات محدود کشورهای در حال رشد برای اداره پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند؛

با آگاهی از لزوم ترغیب انتقال تکنولوژی برای اداره صحیح پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماندها که در محل ایجاد می‌شود، خاصه به کشورهای در حال رشد طبق روح رهنمودهای قاهره و قطعنامه شماره 14/16 شورای سرپرستی UNEP درباره ترغیب انتقال تکنولوژی مربوط به حمایت از محیطزیست و نیز با علم به

اینکه پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند باید طبق کنوانسیون‌های بین‌المللی و توصیه‌های مربوط انتقال یابد؛

و نیز با اعتقاد به اینکه انتقال ترامری پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند باید فقط هنگامی مجاز دانسته شود که انتقال و نهایتاً دفع اینگونه پسماندها از لحاظ زیست محیطی بی‌ضرر است، و با تصمیم به محافظت از سلامت انسان و محیط زیست از طریق کنترل شدید در مقابل اثرات زیانباری که ممکن است از ایجاد و اداره پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند حادث شود، به نحو ذیل توافق نمودند.

ماده 1- حدود کنوانسیون

1- پسماندهای ذیل که مورد انتقال ترامری قرار می‌گیرند برای منظوره‌های این کنوانسیون «پسماندهای خطرناک» محسوب می‌شوند:

الف- پسماندهایی که جزء گروه مندرج در ضمیمه 1 می‌باشد، مگر آنکه دارای خصوصیات مذکور در ضمیمه 3 نباشند، و

ب- پسماندهایی که مشمول بند (الف) نیستند، ولی طبق مقررات محلی کشورهای عضو، صادرکننده و واردکننده یا عبور پسماندهای خطرناک محسوب می‌شوند.

2- پسماندهایی که از گروه مندرج در ضمیمه 2 هستند و مورد انتقال ترامری قرار می‌گیرند، برای منظوره‌های این کنوانسیون «دیگر انواع پسماند» به شمار می‌آیند.

3- پسماندهایی که به علت رادیو اکتیو بودن مشمول سیستم‌های دیگر بین‌المللی کنترل، از جمله اسناد بین‌المللی مشخصاً قابل اجراء در مورد مواد رادیو اکتیو می‌باشند، در چهارچوب این کنوانسیون قرار نمی‌گیرند.

4- پسماندهای ناشی از عملیات عادی کشتی‌ها، که دفع آنها مشمول سند بین‌المللی دیگری می‌باشد، در چهارچوب این کنوانسیون قرار نمی‌گیرند.

ماده 2- تعریف‌ها

برای منظوره‌های این کنوانسیون:

1- «پسماندها» اجسام یا اشیایی است که طبق مقررات قانون ملی دفع می‌شوند یا باید دفع شوند.

2- «اداره» به معنی جمع‌آوری، انتقال و دفع پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند، از جمله مراقبت بعدی از محل‌های دفع می‌باشد.

3- «انتقال ترامری» به معنی انتقال پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند است از ناحیه‌ای تحت حاکمیت ملی یک دولت به ناحیه‌ای تحت حاکمیت ملی یک دولت دیگر یا از طریق آن، یا به ناحیه‌ای یا از طریق ناحیه‌ای که تحت حاکمیت ملی دولت دیگری نباشد، مشروط به آنکه لااقل دو دولت در این انتقال ذی‌مدخل باشند.

4- «دفع» به معنی هر عملی است که در ضمیمه 4 این کنوانسیون مشخص شده‌است.

5- «محل یا وسایل مجاز» به معنی محل یا وسایل دفع پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند است که مرجع مربوط کشوری که محل یا وسایل در آن قرار دارد، آن را مجاز دانسته است.

- 6- «مرجع ذیصلاح» به معنی یک مرجع دولتی است که یک کشور عضو در نواحی که خود صلاح می‌داند، تعیین می‌نماید تا مسئول دریافت اطلاعاتیه مربوط به انتقال ترامرزی پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند، اطلاعات مربوط به آن، و جوابگوئی به آن اطلاعاتیه طبق ماده 6، باشد.
- 7- «مرکز» به معنی واحد کشور عضوی است که در ماده 5 بدان اشاره شده و مسئول دریافت یا ارایه اطلاعات پیش‌بینی شده در مواد 13 و 15 می‌باشد.
- 8- «اداره پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند به نحو صحیح از لحاظ «زیست‌محیطی» به معنی انجام اقدامات عملی است به منظور اداره پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند به نحوی که سلامت انسان و محیط‌زیست در برابر اثرات زیان بار احتمالی این گونه پسماندها حفظ گردد.
- 9- «ناحیه تحت حاکمیت ملی یک دولت»، به معنی هر گونه اراضی، ناحیه دریایی یا هوایی است که در داخل آن، یک دولت طبق حق بین‌المللی در رابطه با سلامت انسان و محیط زیست مسئولیت اداری و انضباطی اعمال می‌نماید.
- 10- «کشور صدور» به معنی کشور عضوی است که قرار است ترامرزی پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند از آنجا آغاز شود.
- 11- «کشور ورود» به معنی کشور عضوی است که انتقال ترامرزی پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند به منظور دفع آنها در آنجا یا به منظور بارگیری آن قبل از دفع در ناحیه‌ای که تحت حاکمیت ملی هیچ دولتی نیست، انجام می‌گیرد.
- 12- «کشور عبور» به معنی کشوری جز کشور صدور و یا کشور ورود است که انتقال پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند از طریق آن انجام می‌شود، یا قرار است انجام شود.
- 13- «کشورهای ذیربط» به معنی کشورهای صدور، ورود یا عبور می‌باشند، خواه عضو کنوانسیون باشند خواه نباشند.
- 14- «شخص» به معنی شخص حقیقی یا حقوقی است.
- 15- «صادرکننده» به معنی شخصی است که تحت حاکمیت دولت کشور صدور می‌باشد که ترتیب صدور پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند را می‌دهد.
- 16- «واردکننده» به معنی شخصی است که تحت حاکمیت دولت کشور ورودی می‌باشد که ترتیب ورود پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند را می‌دهد.
- 17- «انتقال‌دهنده» به معنی شخصی است که انتقال پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماندها را انجام می‌دهد.
- 18- «ایجادکننده» به معنی شخصی است که فعالیتش پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند ایجاد می‌کند، یا هر گاه شخص ایجادکننده معلوم نباشد، شخصی است که آن پسماندها را در اختیار دارد یا آن را کنترل می‌کند.
- 19- «دفع‌کننده» به معنی شخصی است که پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند برای او حمل می‌شود تا آنها را دفع نماید.

20- «سازمان یک پارچه‌سازی سیاسی و یا اقتصادی» به معنی سازمانی است که توسط دولت‌های دارای حاکمیت ملی تشکیل شده است و دولت‌های عضو آن سازمان صلاحیت مربوط به امور تحت این کنوانسیون را به آن سازمان واگذار نموده‌اند و دارای اختیارات تام طبق مقررات داخلی خود می‌باشد تا کنوانسیون را امضاء کند، تصویب نماید، بپذیرد، با آن موافقت نماید و رسماً آن را تأیید کند یا بدان ملحق گردد.

21- «انتقال غیر قانونی» به معنی هر گونه انتقال ترانزی پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند می‌باشد که در ماده 9 مشخص گردیده است.

ماده 3- تعریف‌های ملی از پسماندهای خطرناک

1- هر عضو کنوانسیون باید ظرف مدت شش ماه از تاریخ امضاء این کنوانسیون دبیرخانه کنوانسیون را از موضوع پسماندهایی (غیر از پسماندهایی که در ضمیمه‌های 1 و 2 ذکر شده است) که طبق قوانین ملی خود به عنوان پسماندهای خطرناک در نظر گرفته یا تعریف کرده است، آگاه سازد و نیز شرایط مربوط به شیوه‌های انتقال ترانزی قابل اجراء در مورد اینگونه پسماندها را به اطلاع دبیرخانه برساند.

2- هر عضو کنوانسیون باید دبیرخانه را متعاقباً از تغییرات عمده در اطلاعاتی که طبق بند 1 ارائه داده است مطلع سازد.

3- دبیرخانه باید فوراً اطلاعاتی را که به موجب بندهای 1 و 2 دریافت داشته است به آگاهی همه اعضا کنوانسیون برساند.

4- اعضا کنوانسیون باید اطلاعاتی را که دبیرخانه به آنها داده است در اختیار صادرکنندگان خود بگذارند.

ماده 4- تعهدات عمومی

1- الف: اعضای که از حق خود در منع ورود پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند برای دفع استفاده می‌کنند، باید اعضای دیگر را از تصمیم خود طبق ماده 13 آگاه سازند.

ب- اعضا کنوانسیون می‌توانند صدور پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند را به کشور اعضای که ورود اینگونه پسماندها را منع کرده‌اند، هنگامی که به موجب بند فرعی (الف) فو مطلع شده‌اند، منع نمایند یا، صدور آن را اجازه ندهند.

پ- اعضا کنوانسیون می‌توانند صدور پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند را، هر گاه کشور واردکننده کتباً در مورد خاصی از ورود پسماند موافقت نکرده باشد، و در صورتی که کشور واردکننده ورود اینگونه پسماند را منع نموده باشد، منع کنند، یا اجازه ندهند.

2- هر عضو کنوانسیون باید تدابیر مناسب را جهت موارد ذیل اتخاذ نماید:

الف: حصول اطمینان از اینکه پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند در کشور خود به حداقل کاهش یابد، در این مورد باید جنبه‌های اجتماعی تکنولوژیکی و اقتصادی مدنظر باشد.

ب- حصول اطمینان از داشتن امکانات کافی دفع پسماند، برای اداره پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند به نحو صحیح از لحاظ زیست‌محیطی، به منظور اینکه در حد امکان این پسماندها در همان سرزمین دفع شوند.

پ- حصول اطمینان از اینکه اشخاص دست اندرکار اداره پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند در داخل آن سرزمین اقدامات لازم را جهت پیشگیری از آلودگی ناشی از اداره اینگونه پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند به عمل آورند و هر گاه آلودگی پیش آمد عواقب آن را به سلامت انسان و محیط زیست به حداقل برسانند.

ت- حصول اطمینان از اینکه انتقال ترامرزی پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند به حداقل تقلیل یابد و با اداره پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند به نحو صحیح از لحاظ زیست محیطی مطابقت داشته باشد و این عمل به طرز انجام شود که سلامت انسان و محیط زیست در برابر اثرات سوء ناشی از اینگونه انتقالات حفظ شود.

ث- جلوگیری از صدور پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند به کشور یا گروه کشورهای عضو این کنوانسیون، که به یک سازمان یک پارچه سازی اقتصادی و یا سیاسی تعلق دارند، خاصه کشورهای در حال رشد، که طبق قوانین خود هر گونه ورود پسماند را ممنوع کرده اند، و نیز هرگاه این کشورها تشخیص دهند که پسماندهای مورد بحث طبق ضوابطی که اعضای کنوانسیون در اولین نشست خود درباره آنها تصمیم می گیرند، به نحو صحیحی از لحاظ زیست محیطی اداره نخواهد شد.

ج- درخواست ارایه اطلاعات مربوط به انتقال ترامرزی پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند طبق مفاد الحاقیه شماره 5- الف به کشورهای ذیربط، با تبیین اثرات انتقال مورد نظر بر سلامت انسان و محیط زیست.

چ- جلوگیری از ورود پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند، در صورتیکه تشخیص دهند که پسماندهای مورد بحث به نحو صحیح از لحاظ زیست محیطی اداره نخواهند شد.

ح- همکاری در فعالیتهای اعضای دیگر کنوانسیون و سازمانهای ذینفع به طور مستقیم و از طریق دبیرخانه، از جمله، توزیع اطلاعات درباره انتقال ترامرزی پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند، به منظور بهبود اداره صحیح اینگونه پسماندها از لحاظ زیست محیطی و نیز جلوگیری از انتقالات غیر قانونی آن.

3- اعضای کنوانسیون اعلام می دارند که انتقال غیر قانونی پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند عملی جنایتکارانه است.

4- هر عضو کنوانسیون باید تدابیر مناسب اداری یا قانونی و غیره را جهت اجرای مفاد این کنوانسیون، از جمله تدابیری به منظور جلوگیری و تنبیه اعمال مغایر این کنوانسیون، اتخاذ نماید.

5- هیچیک از اعضای کنوانسیون نباید اجازه دهد که پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند به کشوری که عضو کنوانسیون نیست صادر شود یا از کشوری که عضو کنوانسیون نیست وارد گردد.

6- اعضای کنوانسیون موافقت می نمایند که اجازه ندهند که پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند برای دفع در داخل ناحیه ای در جنوب 60 درجه عرض جنوبی صادر گردد، خواه اینگونه پسماندها مورد انتقالات ترامرزی قرار گیرند و خواه نگیرند.

7- علاوه بر این، هر عضو کنوانسیون باید:

الف- اجازه ندهد که اشخاص تحت حاکمیت ملی خود پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند را منتقل یا دفع کنند، مگر آنکه این اشخاص مختار یا مجاز باشند که اینگونه عملیات را انجام دهند.

ب- مقرر دارد که پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماندها که مورد انتقالات ترامرزی قرار می‌گیرند، و طبق مقررات و ضوابطی که از لحاظ بین‌المللی در زمینه بسته‌بندی و برچسب زنی و حمل و نقل مورد قبول همگان است، بسته‌بندی، برچسب زنی و حمل و نقل گردد و اینکه به دیگر شیوه‌های مربوطه شناخته شده بین‌المللی توجه لازم مبذول گردد.

پ- مقرر دارد که پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند، دارای سند انتقال از نقطه آغاز انتقال تا نقطه دفع آن باشد.

8- هر عضو کنوانسیون باید بخواهد که پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماندها که قرار است صادر گردد به نحوی در کشور صدور یا هر جای دیگر اداره شود که از لحاظ زیست محیطی سالم باشد. رهنمودهای فنی برای اداره پسماندهای مشمول این کنوانسیون طبق ضوابط صحیح زیست محیطی توسط اعضای کنوانسیون در نخستین اجلاسشان تعیین خواهد گردید.

9- اعضای کنوانسیون باید تدابیر مناسب اتخاذ نمایند تا انتقال ترامرزی پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند فقط در مواردی مجاز دانسته شود که:

الف: کشور صدور، توانایی فنی و وسایل لازم، محل‌های دفع مناسب و ظرفیت کافی برای دفع پسماندهای مورد بحث به نحو مؤثر و از لحاظ زیست‌محیطی صحیح نداشته باشد، یا
ب- پسماندهای مورد بحث به عنوان مواد اولیه برای (Recycling) بازپروری یا صنایع بازسازی در کشور ورود لازم باشد، یا

پ- انتقال ترامرزی مورد بحث مطابق ضوابط دیگری باشد که اعضای کنوانسیون تعیین خواهند کرد، مشروط به اینکه آن ضوابط مغایر با اهداف این کنوانسیون نباشد.

10- تعهد کشورهایی که پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند در آنجا ایجاد می‌شود مبنی بر اینکه این پسماندها باید به نحو سالم از لحاظ زیست‌محیطی اداره شود، نباید تحت هیچ شرایطی به کشورهای ورود یا عبور منتقل گردد.

11- هیچ چیز در این کنوانسیون نباید مانع شود که یک کشور عضو کنوانسیون، مقررات اضافی، که با مفاد این کنوانسیون و مقررات حقو بین‌الملل مطابقت داشته باشد، به منظور حفظ بهتر سلامت انسان و محیط زیست وضع کند.

12- هیچ چیز در این کنوانسیون نباید به هیچ وجه حاکمیت ملی دولت‌ها بر دریای ساحلی آنها طبق قوانین بین‌الملل و حقو حاکمه و حاکمیتی که دولت‌ها در مناطق اقتصادی انحصاری و فلات قاره خود طبق قوانین بین‌الملل و نیز به اعمال حقو و آزادیهای دریانوردی یا هوانوردی کشتیها و هواپیماها، که به موجب حقو بین‌الملل پیش‌بینی شده در اسناد مربوطه منعکس است، لطمه وارد آورد.

13- اعضای کنوانسیون باید تعهد کنند که در فواصل معین امکانات تقلیل مقدار آلودگی احتمالی پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماندها را که به کشورهای دیگر، به ویژه کشورهای در حال رشد، صادر می‌شود، مورد تجدید نظر قرار دهند.

ماده 5- تعیین مراجع و مرکز صالح

به منظور اجرای این کنوانسیون اعضای کنوانسیون باید:

- 1- یک یا چند مرجع صالح و مرکز تعیین یا تأسیس نمایند. در مورد کشور عبور یک مرجع صالح باید جهت دریافت اطلاعیه تعیین شود.
- 2- ظرف سه ماه از تاریخ به اجراء در آمدن این کنوانسیون برای آنها، به دبیرخانه اطلاع دهند که چه سازمانهایی را به عنوان مراجع صالح و مرکز خود تعیین کرده‌اند.
- 3- ظرف یک ماه از تاریخ تصمیم خود، دبیرخانه را از تغییرات مربوط به تعیین مراجع صالح و مرکز خود، طبق بند فو، آگاه سازند.

ماده 6- انتقال ترامزی بین اعضای کنوانسیون

1- کشور صدور باید کتباً و از طریق مرجع صالح کشور صدور، مرجع صالح کشورهای ذینفع را از هر گونه انتقال ترامزی پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند که در نظر دارد انجام دهد مطلع سازد، یا از ایجادکننده یا صادرکننده پسماند بخواهد که چنین اقدامی را به عمل آورد. اینگونه اطلاعیه باید محتوی مطالب و اطلاعات مذکور در الحاقیه 5 الف و به زبان قابل قبول کشور ورود باشد. فقط یک اطلاعیه باید به هر کشور ذینفع ارسال گردد.

2- کشور ورود باید کتباً به کشور اطلاع‌دهنده پاسخ دهد و موافقت خود را تحت شرایطی یا بدون قید و شرط اعلام دارد، از اجازه انتقال امتناع ورزد یا اطلاعات بیشتری درخواست نماید. یک نسخه از پاسخ نهایی کشور ورود باید به جای مراجع صالح کشورهای ذینفع که اعضای کنوانسیون هستند ارسال گردد.

3- تا زمانی که کشور صدور تأیید کتبی مبنی بر موارد ذیل را دریافت نکرده است نباید به ایجادکننده یا صادرکننده پسماند اجازه شروع انتقال ترامزی را بدهد:

الف- اطلاع‌دهنده موافقت کتبی کشور ورود را دریافت کرده است و

ب- اطلاع‌دهنده تأییدیه وجود قرار داد بین صادرکننده و دفع‌کننده، را که طی آن اداره صحیح زیست محیطی پسماندهای مورد نظر تصریح گردیده است، دریافت نموده است.

4- هر کشور عبور عضو کنوانسیون باید فوراً وصول اطلاعیه را به طرف اطلاع‌دهنده اعلام دارد. این کشور می‌تواند متعاقباً ظرف شصت روز موافقت خود را با انتقال پسماند تحت شرایطی یا بدون قید و شرط کتباً به آگاهی طرف اطلاع‌دهنده برساند یا از دادن اجازه امتناع ورزد و یا درخواست اطلاعات اضافی بنماید. کشور صدور نباید تا موافقت کتبی کشور عبور را دریافت نکرده است اجازه انتقال ترامزی را بدهد، ولی هر گاه در هر زمان یک عضو کنوانسیون تشخیص دهد که موافقت کتبی قبلی، یا به طور کلی و یا در موارد خاص، برای عبور پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند ضرورت ندارد، یا هرگاه شرایط را تغییر دهد، باید طبق ماده 13 فوراً اعضای دیگر کنوانسیون را از تصمیم خود مطلع سازد. در این صورت اگر ظرف مدت شصت روز از تاریخ وصول اطلاعیه‌ای که توسط کشور عبور داده شده است، کشور صدور پاسخی دریافت نکند، کشور صدور می‌تواند اجازه شروع صدور پسماند را از طریق کشور عبور صادر نماید.

5- در موردی که انتقال ترامزی پسماند فقط طبق قوانین کشور صدور خطرناک شناخته شده باشد:

الف- الزامات بند 9 این ماده که شامل حال واردکننده یا دفع کننده و کشور وارد کننده می شود، و با اعمال تغییرات لازم در مورد صادرکننده و کشور صدور نیز قابل اجرا می باشد.

ب- در صورتی که کشور ورود یا کشورهای ورود و عبور که اعضای کنوانسیون هستند، پسماند را خطرناک تشخیص داده باشند، الزامات بندهای 1، 3، 4 و 6 این ماده که شامل حال صادرکننده و کشور صدور می باشد، با اعمال تغییرات لازم در مورد واردکننده یا دفع کننده و کشور ورود نیز قابل اجرا خواهد بود، یا پ- هرگاه فقط کشور عبور این پسماندها را خطرناک تشخیص داده باشد، مفاد بند 4 شامل حال آن کشور خواهد بود.

6- کشور صدور می تواند، در صورتی موافقت کتبی کشورهای ذیربط، در موارد زیر به ایجادکننده یا صادرکننده اجازه دهد که از یک اطلاعیه کلی استفاده کند. در موردی که پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماندهایی که خصوصیات فیزیکی و شیمیایی آنها تغییر نمی کند، پسماندها به طور مرتب از طریق گمرک خروج معین و واحد کشور صدور، از طریق گمرک ورود معین و واحد کشور ورود و در مورد عبور از طریق گمرک ورود و خروج معین و واحد کشور یا کشورهای عبور برای دفع کننده معین و واحد ارسال گردد.

7- کشورهای ذیربط می توانند موافقت کتبی خود را مبنی بر استفاده از یک اطلاعیه کلی مذکور در بند 6، در صورت ارایه برخی اطلاعات مانند مقادیر دقیق یا لیست ادواری پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماندها که ارسال خواهد شد، اعلام دارند.

8- ممکن است اطلاعیه کلی و موافقت کتبی مورد اشاره در بندهای 6 و 7 شامل محموله های متعدد پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند طی یک دوره حداکثر 12 ماه باشد.

9- اعضای کنوانسیون باید بخواهند که هر شخصی که مسئول انتقال ترامری پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند است مدرک انتقال را به محض تحویل یا دریافت پسماندهای مورد نظر امضاء نماید. آنها همچنین باید بخواهند که دفع کننده دریافت پسماندها را توسط دفع کننده و در زمان مناسب و تاریخ خاتمه دفع را، همانگونه که در اطلاعیه مشخص شده است، به اطلاع صادرکننده و مرجع صالح کشور صدور برسانند. هر گاه این امر به اطلاع کشور صدور نرسیده باشد مرجع صالح کشور صدور یا صادرکننده باید کشور ورود را مطلع سازد.

10- اطلاعیه و پاسخ مندرج در این ماده باید به مرجع صالح اعضای ذیربط، یا در مورد کشورهای غیر عضو هر مرجع دولتی مناسب، تسلیم شود.

11- هر انتقال ترامری پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند باید تحت پوشش بیمه، یا هر گونه ضمانت نامه ای قرار گیرد که کشور ورود یا کشور عبور که عضو کنوانسیون هستند مناسب تشخیص دهند.

ماده 7- انتقال ترامری از یک کشور عضو کنوانسیون از طریق کشوری که عضو کنوانسیون نیستند، بند 2 ماده 6 کنوانسیون با تغییرات لازم حسب مورد، شامل انتقال ترامری پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند از یک کشور عضو کنوانسیون از طریق یک کشور یا کشوری که عضو کنوانسیون نیستند، خواهد بود.

ماده 8- وظیفه ورود مجدد، در صورتی که انتقال ترامزری پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند، که کشورهای ذیربط در مورد آن موافقت نموده‌اند، نتواند با توجه به مفاد این کنوانسیون، طبق شرایط قرار داد به طور کامل انجام گیرد، کشور صدور باید پسماندهای مورد نظر را توسط صادرکننده ظرف نود روز از تاریخی که کشور واردکننده کشور صدور و دبیرخانه را مطلع ساخته است یا طی مدت زمان دیگری که کشورهای ذیربط توافق نمایند به کشور صدور بازگرداند. بدین منظور، کشور صدور و هر کشور طرف عبور پسماند نباید از اعاده آن پسماندها به کشور صدور مخالفت نماید.

ماده 9- انتقال غیر قانونی

1- برای منظور این کنوانسیون، در موارد ذیل انتقال ترامزری پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند غیرقانونی محسوب می‌شود.

الف- انتقال بدون اطلاع به کشورهای ذیربط طبق مقررات این کنوانسیون، یا
ب- انتقال بدون موافقت کشور ذیربط طبق مقررات این کنوانسیون، یا
پ- انتقال با موافقت کشورهای ذیربط از طریق جعل، قلب واقعیت یا تقلب، یا
ت- در صورتی که نحوه انتقال عملاً با مدارک مغایر باشد، یا
ث- در صورتی که انتقال منجر به دفع عمدی (مانند دامپینگ) پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند بر خلاف مقررات این کنوانسیون و اصول کلی قوانین بین‌المللی گردد.

2- در مورد انتقال ترامزری غیر قانونی پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند در نتیجه رفتار صادرکننده یا ایجادکننده، کشور صدور باید اقداماتی انجام دهد تا پسماندهای مورد نظر:
الف- توسط صادرکننده یا ایجادکننده، یا در صورت لزوم توسط خود او به کشور صدور بازگردانده شود، یا هر گاه این کار عملی نباشد.

ب- به نحو دیگری که با مقررات این کنوانسیون مطابقت داشته باشد، ظرف مدت 30 روز از تاریخی که مورد انتقال غیرقانونی به کشور صدور اطلاع داده شده است، یا طی مدت زمانی که طرف‌های ذیربط توافق کنند، خود آنها را دفع نماید.

بدین منظور طرف‌های ذیربط نباید با اعاده پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماندها که در اثر عمل واردکننده یا دفع‌کننده، غیر قانونی شناخته شده است، کشور ورود باید مطمئن گردد که پسماندهای مورد بحث توسط واردکننده یا دفع‌کننده به نحوی دفع می‌شود که از لحاظ زیست محیطی سالم است، یا در صورت لزوم ظرف 30 روز در تاریخی که کشور ورود از انتقال غیرقانونی مطلع شده است، یا طی مدت زمان دیگری که مورد توافق کشورهای ذیربط قرار گیرد، توسط خود کشور واردکننده دفع گردد. بدین منظور، طرف‌های ذیربط باید حسب ضرورت در مورد دفع پسماندها به نحو صحیح و سالم از لحاظ زیست محیطی با یکدیگر همکاری نمایند.

4- در مواردی که مسئولیت انتقال غیرقانونی را نتوان به صادرکننده یا ایجادکننده یا واردکننده یا دفع‌کننده منتسب دانست، طرف‌های ذیربط یا دیگر اعضای کنوانسیون حسب ضرورت باید از طریق همکاری اقداماتی نمایند تا پسماندهای مورد نظر در اسرع وقت به نحوی سالم از لحاظ زیست محیطی یا در کشور صدور یا در کشور ورود یا به مناسبت در هر جای دیگر دفع گردد.

5- هر عضو کنوانسیون باید مقررات ملی مناسبی به منظور جلوگیری از انتقال غیرقانونی پسماند یا مجازات این عمل وضع نماید، اعضای کنوانسیون باید جهت تحقق اهداف این ماده با یکدیگر همکاری نمایند.

ماده 10- همکاری بین‌المللی

1- اعضای این کنوانسیون باید به منظور بهبود و اداره صحیح و سالم پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند از لحاظ زیست محیطی با یکدیگر همکاری نمایند.

2- بدین منظور اعضای کنوانسیون باید :

الف- در صورت تقاضا، اطلاعاتی، خواه به طور دو جانبه و خواه چند جانبه، با توجه به ترغیب اداره صحیح و سالم پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند از لحاظ زیست محیطی از جمله با در نظر گرفتن هماهنگی در ضوابط و رویه‌های فنی بر این اداره مناسب پسماندهای خطرناک و یا دیگر انواع پسماند، در اختیار بگذارند.

ب- در نظارت بر اثرات اداره پسماندهای خطرناک بر سلامت انسان و محیط زیست با یکدیگر همکاری کنند.
پ- با توجه به قوانین، مقررات و سیاست‌های داخلی خود در زمینه توسعه و استفاده از تکنولوژیهای جدید و سالم از لحاظ زیست محیطی و مولد حداقل پسماند و بهبود تکنولوژیهای موجود به منظور در حد امکان حذف تولید پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند و دستیابی به روش‌های مؤثر اداره صحیح آنها به طریقی سالم از نظر زیست محیطی، از جمله بررسی اثرات اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی استفاده از این تکنولوژیهای جدید یا تکامل یافته همکاری نمایند.

ت- با توجه به قوانین، مقررات و سیاست‌های داخلی خود در زمینه انتقال تکنولوژی و سیستم‌های اداره مربوط به اداره صحیح پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند از لحاظ زیست محیطی، فعالانه همکاری کنند. آنها باید همچنین در مورد توسعه ظرفیت فنی بین اعضای کنوانسیون، به ویژه اعضایی که ممکن است به مساعدت فنی در این زمینه نیاز داشته باشند یا درخواست مساعدت فنی نمایند، همکاری کنند.

ث- در زمینه تهیه رهنمودها و یا شیوه‌های عمل مناسب فنی همکاری نمایند.

3- اعضای کنوانسیون باید طر و وسایل مناسب را به منظور مساعدت به کشورهای در حال رشد در اجرای بندهای فرعی (الف)، (ب) و (پ)، بند 2، ماده 4، به کار گیرند.

4- با در نظر گرفتن نیازهای کشورهای در حال رشد، همکاری بین اعضای کنوانسیون و سازمانهای ذیصلاح بین‌المللی به منظور آگاهی عمومی، توسعه تکنولوژیهای مناسب اداره صحیح پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند از لحاظ زیست محیطی و استفاده از تکنولوژیهای که حداقل پسماند را تولید می‌نمایند، ترغیب می‌گردد.

ماده 11- موافقت نامه‌های دو جانبه، چند جانبه و منطقه‌ای

1- با وجود مقررات ماده 4، بند 5، اعضای کنوانسیون می‌توانند به انعقاد موافقت نامه‌های دو جانبه، چند جانبه و منطقه‌ای یا اتخاذ ترتیباتی مربوط به انتقال ترامری پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند، با اعضای کنوانسیون یا کشورهای غیر عضو کنوانسیون مبادرت نمایند، مشروط به اینکه این موافقت نامه‌ها یا ترتیبات از اداره صحیح پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند، طبق شرایط این کنوانسیون، عدول ننمایند.

این موافقتنامه‌ها یا ترتیبات باید حاوی مقرراتی باشد که در مقایسه با مقررات این کنوانسیون در ارتباط با اداره سالم پسماندها از لحاظ زیست محیطی کاستی نداشته باشد، به ویژه باید مصالح و منافع کشورهای در حال رشد در آنها ملحوظ گردد.

2- اعضای کنوانسیون باید دبیرخانه را از موافقتنامه‌ها یا ترتیبات دو جانبه، چند جانبه یا منطقه‌ای مذکور در بند 1 یا آنهایی که قبل از به اجراء در آمدن این کنوانسیون برای آنها، به منظور کنترل انتقالات ترامرزی پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند بین طرف‌های آن موافقت نامه، منعقد نموده‌اند، آگاه سازند. مقررات این کنوانسیون نباید بر انتقالات ترامرزی که طبق اینگونه موافقت نامه‌ها انجام می‌گیرد، اثر بگذارد مشروط به آنکه موافقتنامه‌ها به اداره صحیح پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند طبق مقررات این کنوانسیون خللی وارد ننماید.

ماده 12- مشاوره در مورد مسئولیت‌ها

اعضای کنوانسیون باید جهت تهیه یک پروتکل، در اسرع وقت، به منظور وضع مقررات و اتخاذ شیوه‌های مربوط به مسئولیت و جبران زاید خسارات ناشی از انتقال و دفع ترامرزی پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند، با یکدیگر همکاری نمایند.

ماده 13- انتقال اطلاعات

1- اعضای کنوانسیون باید در صورت اطلاع از بروز حادثه‌ای در جریان انتقال ترامرزی یا دفع پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند، که احتمالاً ممکن است موجب خطراتی برای سلامت انسان یا محیط زیست در کشورهای دیگر باشد، آن کشورها را فوراً مطلع سازند.

2- اعضای کنوانسیون باید یکدیگر را از طریق دبیرخانه در موارد ذیل آگاه سازند:

الف- تغییرات مربوط به تعیین مراجع ذیصلاح یا مراکز، طبق ماده 5.

ب- تغییرات مربوط به تعریف مقامات کشور خود از پسماندهای خطرناک، طبق ماده 3، و در اسرع وقت.

پ- تصمیمات اتخاذ شده توسط آنها مربوط به عدم موافقت کلی یا جزئی یا ورود پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند جهت دفع در داخل منطقه تحت حاکمیت ملی خود.

ت- تصمیمات اتخاذ شده توسط آنها به منظور محدود یا منع کردن حدود پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند.

ث- هر گونه اطلاعات دیگری که طبق بند 4 این ماده لازم باشد.

3- اعضای کنوانسیون باید با در نظر گرفتن قوانین و مقررات ملی خود گزارش درباره سال قبل حاوی اطلاعات ذیل، از طریق دبیرخانه، قبل از پایان هر سال به کنفرانس اعضای کنوانسیون که به موجب ماده 15 تشکیل می‌گردد، تسلیم نمایند.

الف- مراجع ذیصلاح و مراکز که توسط آنها طبق ماده 5 تعیین گردیده‌اند.

ب- اطلاعات مربوط به انتقالات ترامرزی پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماندها که در آنها دخالت داشته‌اند، شامل:

- 1- مقدار پسماندهای خطرناک یا دیگر پسماند صادر شده، نوع، خصوصیات، مقصد، هر کشور محل عبور و شیوه دفع آنها همانگونه که در پاسخ اطلاعاتیها اعلام گردیده است.
  - 2- مقدار پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند وارد شده، نوع، خصوصیات، مبدأ و شیوه‌های دفع آنها.
  - 3- موارد دفع که طبق شیوه‌های مورد نظر انجام نگردیده است.
  - 4- اقدامات لازم جهت کاهش مقدار پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند مورد انتقال ترامری.
- پ- اطلاعات مربوط به تدابیر اتخاذ شده توسط آنها در اجرای این کنوانسیون.
- ت- اطلاعات درباره آمار رسمی گردآوری شده درباره اثرات ایجاد، نقل مکان و دفع پسماندهای خطرناک، دیگر انواع پسماند بر سلامت انسان و محیط زیست.
- ث- اطلاعات درباره موافقت نامه‌ها و ترتیبات دو جانبه، چند جانبه و منطقه‌ای منعقد و اتخاذ شده طبق ماده 11 این کنوانسیون.
- ج- اطلاعات درباره حوادث پیش آمده طی انتقال و دفع ترامری پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند و مربوط به تدابیر اتخاذ شده جهت اجرای آن.
- چ- اطلاعات مربوط به طری دفع در محدوده حاکمیت ملی آنها.
- ح- اطلاعات درباره تدابیر انجام شده برای اتخاذ تکنولوژی‌هایی جهت کاهش و یا پیش‌گیری از ایجاد پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند، و
- خ- امور دیگری که کنفرانس اعضای کنوانسیون مناسب تشخیص دهد.
- 4- اعضای کنوانسیون باید، با توجه به قوانین و مقررات ملی خود اطمینان حاصل کنند که نسخه‌هایی از اطلاعاتی مربوط به هر انتقال ترامری پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند و پاسخ آن، هنگامی که یک عضو کنوانسیون که تشخیص داده است که آن انتقال ترامری برای محیط زیستش زیان‌آور بوده است، چنین درخواستی کرده باشد- به دبیرخانه ارسال گردد.

ماده 14- جنبه‌های مالی

- 1- اعضای کنوانسیون موافقت می‌نمایند که حسب نیازهای خاص مناطق و مناطق فرعی مختلف، مراکز منطقه‌ای و زیر منطقه‌ای برای آموزش و انتقال تکنولوژی مربوط به اداره پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند و به حداقل رساندن ایجاد آنها تأسیس گردد. اعضای کنوانسیون باید در مورد برقراری مکانیسم‌های مناسب و داوطلبانه تأمین مالی تصمیم بگیرند.
- 2- اعضای کنوانسیون باید برقراری یک تنخواه گردان را به منظور مساعدت موقت در موارد اضطراری جهت به حداقل رساندن خسارات مربوط به حوادث ناشی از انتقال ترامری پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند یا هنگام دفع آن پسماندها، مدنظر قرار دهند.

ماده 15- کنفرانس اعضاء

- 1- یک کنفرانس اعضای کنوانسیون بدینوسیله تشکیل می‌گردد.

نخستین جلسه کنفرانس اعضاء بايد توسط مدير اجرايي UNEP قبل از پايان يك سال از تاريخ لازم الاجراء شدن اين كنوانسيون تشكيل شود.

پس از آن جلسات عادي كنفرانس اعضاء بايد در فواصل زماني كه كنفرانس در نخستين نشست خود تعيين مي نمايد، برگزار گردد.

2- جلسات فوالعاده كنفرانس اعضاء بايد در هر زماني كه كنفرانس لازم بداند، يا به درخواست هر يك از اعضاء كنوانسيون تشكيل شود مشروط به آنكه ظرف شش ماه از تاريخي كه چنين درخواستي از طرف دبیرخانه به آنها ابلاغ مي شود، مورد تأييد لاقبل يك سوم اعضاء كنوانسيون قرار گرفته باشد.

3- كنفرانس اعضاء بايد به اتفا آراء آيين نامه خود يا آيين نامه هر ارگان فرعي را كه ممكن است تأمين نمايد، و نيز مقررات مالي براي بالاخص تعيين مشاركت مالي اعضاء اين كنوانسيون را، تصويب كند.

4- اعضاء كنوانسيون بايد در نخستين جلسه خود هر گونه تدابير ديگري را كه براي مساعدت در ايفاي مسؤوليت هاي خود در ارتباط با حفظ و حمايت محيطزيست دريائي در چارچوب اين كنوانسيون ضروري تشخيص داده شود، اتخاذ نمايد.

5- كنفرانس اعضاء بايد اجراي مؤثر اين كنوانسيون را به طور مستمر مورد بررسي و ارزيابي قرار دهند، علاوه بر اين بايد:

الف- هماهنگ سازي سياست ها، خطمشی ها و تدابير مناسب جهت به حداقل رساندن زيان پسماندهای خطرناك و ديگر انواع پسماند را براي سلامت انسان ترغيب نمايند.

ب- در صورت لزوم اصلاحیه ها و ضمائمى براي اين كنوانسيون، با توجه به - از جمله- اطلاعات علمي، فني، اقتصادي و زيست محيطي تهيه و تصويب كنند.

پ- هر گونه اقدام ديگري را كه براساس تجربه هاي حاصل از عملکرد كنوانسيون و عملکرد موافقت نامه ها و ترتيبات پيش بيني شده در ماده 11، براي نيل به اهداف اين كنوانسيون لازم بدانند، مورد توجه و عمل قرار دهند.

ت- حسب ضرورت پروتكل هايي را مورد توجه و تصويب قرار دهند و

ث- حسب نياز ارگان هاي فرعي به منظور اجراي اين كنوانسيون تأسيس كنند.

6- سازمان ملل، ارگان هاي تخصصي آن، و به همچنين هر كشوري كه عضو اين كنوانسيون نيست، مي توانند به عنوان ناظر در جلسات كنفرانس اعضاء كنوانسيون نماينده اعزام دارند. هر ارگان يا سازمان ديگري، خواه ملي، خواه بين المللي دولتي يا غير دولتي، كه در زمينه هاي مربوط به پسماندهای خطرناك يا ديگر انواع پسماند واجد شرايط باشد و تمايل خود را به اعزام نماينده به عنوان ناظر به جلسات كنفرانس اعضاء كنوانسيون به اطلاع دبیرخانه رسانده باشد، مي تواند در جلسات شركت كند مگر آنكه لاقبل يك سوم اعضاء حاضر با اين امر مخالفت نمايند. پذيرش و شركت ناظران مشمول آيين نامه ای خواهد بود كه كنفرانس اعضاء تصويب مي نمايد.

7- كنفرانس اعضاء بايد سه سال بعد از به اجراء در آمدن اين كنوانسيون و پس از آن حداقل هر شش سال يكبار، مؤثر بودن كنوانسيون را مورد ارزيابي قرار دهد، و در صورت لزوم منع كامل يا جزيي انتقالات ترامرزي پسماندهای خطرناك و ديگر انواع پسماند را با توجه به آخرين اطلاعات علمي، زيست محيطي، فني و اقتصادي اعمال نمايد.

ماده 16- دبیرخانه

1- وظایف دبیرخانه از این قرار است:

الف- ترتیب دادن و ارایه خدمات به جلسات پیش‌بینی شده در موارد 15 و 17.
ب- تهیه و ارسال گزارش‌هایی براساس اطلاعات کسب شده طبق مواد 3، 4، 6، 11 و 13 و همچنین براساس اطلاعات حاصل از جلسات ارگان‌های فرعی تأسیس یافته به موجب ماده 15، و نیز براساس اطلاعات مناسب ارایه شده توسط سازمانهای بین‌الدول و غیر دولتی مربوط.

پ- تهیه گزارش‌هایی درباره فعالیت انجام شده خود در ایفای وظایفش به موجب این کنوانسیون و ارایه آن گزارش‌ها به کنفرانس اعضاء.

ت- انجام هماهنگی لازم با ارگان‌های بین‌المللی مربوط به ویژه اتخاذ ترتیبات زاید حسب ضرورت برای ایفای مؤثر وظایف خود.

ث- برقراری تماس با مراکز و مراجع ذیصلاحی که طبق ماده 5 این کنوانسیون تأسیس شده‌اند.

ج- گردآوری اطلاعات مربوط به محل‌ها و امکانات موجود اعضاء که برای دفع پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند آنها فراهم آمده است و ارایه این اطلاعات به اعضاء کنوانسیون.

چ- دریافت اطلاعات درباره موارد ذیل از اعضاء کنوانسیون و انتشار آن بین آنها:

- منابع مساعدت و آموزش فنی

- دانش فنی و علمی موجود

- منابع نظرات و مشاوره‌های کارشناسی کسب شده

- نحوه دسترسی به منابع

به منظور مساعدت، در صورت تقاضا، در زمینه‌های:

- اجرای سیستم انتشار اطلاعات مربوط به این کنوانسیون

- اداره پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند

- تکنولوژی‌های مناسب زیست محیطی مربوط به پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند، از قبیل تکنولوژی‌هایی که فضولات کمی تولید می‌کنند یا هیچ.

- ارزیابی امکانات و محل‌های دفع

- کنترل پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند، و

- اقدامات اضطراری

ح- حسب تقاضای اعضاء تأمین اطلاعات درباره مشاوران و مؤسسات مشاوره‌ای که دارای صلاحیت فنی لازم برای ارایه مساعدت به اعضاء برای منظورهای ذیل می‌باشد بررسی اخطار مربوط به انتقال ترامرزی، مقارنه حمل پسماندهای خطرناک یا دیگر انواع پسماند با اعلام اخطار مربوط به آن و حصول اطمینان از اینکه وسایل و شیوه‌های دفع پسماندهای خطرناک و دیگر انواع پسماند از لحاظ زیست محیطی بی‌خطر است. هزینه انجام اینگونه بررسی‌ها برعهده دبیرخانه نخواهد بود.

خ- مساعدت به اعضاء در صورت تقاضای آنها، در تعیین موارد حمل و نقل غیر قانونی پسماند و در جریان گذاردن فوری اعضاء ذيربط از انتقالات غيرقانونی که در شرف انجام یافتن است.

د- همکاری با اعضاء و سازمانهای ذيرصلاح مربوط بين المللی در تأمين کارشناس و تجهيزات به منظور مساعدت فوری به کشورها در صورت بروز شرایط اضطراری، و

ذ- ایفای وظایف دیگری که ممکن است کنفرانس اعضاء برای منظورهای این کنوانسیون در نظر بگیرند.

2- وظایف دبیرخانه تا پایان نخستین جلسه کنفرانس اعضاء، که طبق ماده 15 تشکیل گردد، موقتاً توسط UNEP انجام گیرد.

3- کنفرانس اعضاء در نخستین اجلاس خود دبیرخانه را از سازمانهای صالح بین الدول موجود که ابراز تمایل به ایفای وظایف دبیرخانه به موجب این کنوانسیون نموده اند، تعیین خواهد کرد. کنفرانس اعضاء در این اجلاس همچنین ایفای وظایف محوله به ویژه وظایف تعیین شده طبق بند 1 فو توسط دبیرخانه موقت را مورد ارزیابی قرار خواهد داد، و دوباره ساختارهای مناسب برای انجام آن وظایف تصمیم خواهد گرفت.

ماده 17- اصلاح کنوانسیون

1- هر عضو کنوانسیون می تواند اصلاحیه هایی برای این کنوانسیون پیشنهاد نماید و هر عضو پروتکل می تواند پیشنهادهایی جهت اصلاح آن پروتکل بدهد. در این اصلاحیه ها باید ملاحظات علمی و فنی مربوطه مورد توجه قرار گیرد.

2- اصلاحیه های این کنوانسیون باید در یکی از جلسات کنفرانس اعضاء تصویب گردد. اصلاحیه های هر پروتکل باید توسط اعضاء پروتکل مربوط در یکی از جلسات خود تصویب شود. متن هر اصلاحیه پیشنهادی کنوانسیون یا هر پروتکل، هر گاه به نحو دیگری در پروتکل پیش بینی نشده باشد، باید لااقل شش ماه قبل از جلسه ای که قرار است آن را تصویب نماید توسط دبیرخانه به اطلاع اعضاء برسد. دبیرخانه همچنین باید اصلاحیه های پیشنهادی را برای آگاهی امضاء کنندگان این کنوانسیون به آنها ابلاغ نماید.

3- اعضاء کنوانسیون باید مساعی ممکن را برای نیل به توافق با اتفا آراء درباره هر اصلاحیه پیشنهادی این کنوانسیون به عمل آورند. در صورتی که مساعی برای نیل به توافق با اتفا آراء به نتیجه نرسد و توافق حاصل نگردد، به عنوان آخرین راه حل اصلاحیه توسط سه چهارم رأی اکثریت اعضاء حاضر و صاحب رأی در جلسه تصویب خواهد شد و بدینوسیله مرجع امانت دار برای تصویب، موافقت، تأیید یا پذیرش رسمی اعضاء برای آنها ارسال خواهد گردید.

4- شیوه عمل مذکور در بند 3 فو در مورد اصلاحیه های آن پروتکل انجام خواهد شد، به استثناء اینکه دوسوم آراء اکثریت اعضاء آن پروتکل که در جلسه حضور دارند و دارای حق رأی هستند، برای تصویب آن اصلاحیه ها کافی است.

5- اسناد تصویب، موافقت و تأیید و پذیرش رسمی اصلاحیه ها باید نزد مرجع امانت دار سپرده شود. اصلاحیه های مصوب طبق بندهای 3 و 4 فو برای اعضاء که آنها را پذیرفته اند از نهمین روز دریافت اسناد تصویب، موافقت و تأیید و پذیرش رسمی آنها وسیله لااقل سه چهارم اعضایی که اصلاحیه پروتکل مربوطه را پذیرفته اند، در صورتی که به نحو دیگری در پروتکل قید نشده باشد، لازم الاجرا خواهد بود. اصلاحیه ها در مورد

هر عضو دیگر از نهمین روز بعد از آنکه آن عضو اسناد تصویب، موافقت و تأیید و پذیرش رسمی اصلاحیه‌ها را سپرده است، لازم‌الاجراء خواهد بود.

6- به منظور این ماده «اعضاء حاضر و صاحب رأی» یعنی اعضای که حضور دارند و رأی مثبت یا منفی می‌دهند.

ماده 18- انتخاب و اصلاح الحاقیه‌ها

1- الحاقیه‌های این کنوانسیون یا الحاقیه‌های هر پروتکل جزء لاینفک این کنوانسیون یا پروتکل‌ها خواهند بود، مگر آنکه به نحو دیگری پیش‌بینی شده باشد، و اشاره به این کنوانسیون یا پروتکل‌های آن اشاره به الحاقیه‌های آنها نیز خواهد بود. این الحاقیه‌ها منحصر به امور علمی، فنی و اداری خواهند بود.

2- هر گاه در پروتکل‌ها پیش‌بینی‌های دیگری در خصوص الحاقیه‌های آنها نشده باشد شیوه‌های ذیل در مورد پیشنهاد، تصویب و لازم‌الاجراء شدن الحاقیه‌های اضافی بر این کنوانسیون یا پروتکل‌ها، اعمال می‌گردد.

الف- الحاقیه‌های این کنوانسیون و پروتکل‌های آن طبق روش مذکور در ماده 17 بندهای 2، 3 و 4 پیشنهاد و تصویب می‌گردد.

ب- هر عضو که قادر نباشد الحاقیه این کنوانسیون یا الحاقیه پروتکلی را که عضو آن است بپذیرد باید ظرف شش ماه از تاریخ اعلام تصویب توسط مرجع امانت‌دار، این مرجع را از موضوع آگاه سازد. مرجع امانت‌دار باید بلافاصله همه اعضاء را از این اعلام مطلع سازد. هر عضو می‌تواند در هر زمان اعلام مخالفت قبلی خود را پس بگیرد و در نتیجه الحاقیه‌های مورد بحث برای آن عضو قابل اجراء خواهند گردید.

پ- پس از انقضای شش ماه از تاریخ ابلاغ امر از طرف مرجع امانت‌دار، الحاقیه برای کلیه آن اعضای کنوانسیون یا پروتکل مربوط که طبق مقررات بند فرعی (ب) فو اطلاعیه نداده‌اند، لازم‌الاجراء می‌گردد.

3- پیشنهاد، تصویب و به اجراء در آمدن الحاقیه‌های این کنوانسیون یا هر پروتکل آن مشمول همان شیوه عملی می‌شود که در مورد پیشنهاد، تصویب و لازم‌الاجراء شدن الحاقیه‌های این کنوانسیون یا الحاقیه‌های پروتکل ملحوظ می‌گردد. در الحاقیه‌ها و اصلاحیه‌های آنها باید ملاحظات مربوطه علمی و فنی نیز مورد توجه قرار گیرد.

4- هر گاه الحاقیه اضافی یا اصلاحیه یک الحاقیه مستلزم اصلاحیه‌ای بر این کنوانسیون یا پروتکل‌ها باشد، الحاقیه اضافی یا الحاقیه اصلاح شده نباید تا زمانی که اصلاحیه این کنوانسیون یا اصلاحیه پروتکل‌ها لازم‌الاجراء نشده‌اند، به مرحله اجراء در آیند.

ماده 19- رسیدگی

هر عضوی که تصور می‌کند که عضوی دیگر به تعهدات خود به موجب این کنوانسیون عمل نکرده یا عمل نمی‌کند، می‌تواند موضوع را به اطلاع دبیرخانه برساند و در این صورت باید فوراً و همزمان عضوی را که این ادعا علیه او شده است، مستقیماً یا از طریق دبیرخانه از جریان امر آگاه سازد. کلیه اطلاعات مربوطه باید وسیله دبیرخانه در اختیار اعضاء قرار گیرد.

ماده 20- حل و فصل اختلافات

1- در صورت بروز اختلاف بین اعضاء در خصوص، تفسیر، رعایت و اجراء مقررات این کنوانسیون یا پروتکل‌های مربوطه، باید اعضاء از طریق مذاکره یا هر طریق مسالمت‌آمیز دیگر به انتخاب خود اختلافات را حل و فصل نمایند.

2- هر گاه اعضاء ذیربط نتوانند از طریق مذکور در بند قبل اختلاف خود را تسویه کنند، در صورت توافق طرف‌های اختلاف، اختلاف باید در دادگاه بین‌المللی عدالت یا نزد هیأت داورى، که طبق شرایط مندرج در الحاقیه 6 راجع به داورى پیش‌بینی شده است، مطرح گردد. ولی عدم حصول توافق در مورد طرح اختلاف در دادگاه بین‌المللی عدالت یا در هیأت داورى، اصحاب دعوی را از مسئولیت ادامه یافتن راه حل از طریق مذکور در بند 1 آزاد نمی‌سازد.

3- هنگام تصویب، پذیرش، موافقت و تأیید رسمی یا الحاق به این کنوانسیون یا هر زمان بعد از آن، یک دولت و یا سازمان یک پارچه‌سازی سیاسی یا اقتصادی می‌تواند اعلام نماید که رسماً و بدون توافق خاصی تعهد (الف) طرح اختلاف در دادگاه بین‌المللی عدالت و یا (ب) رجوع به حکمیت طبق شیوه عمل پیش‌بینی شده در الحاقیه شماره 6، را بالقوه اجباری شناخته است. این اعلام باید کتباً به اطلاع دبیرخانه برسد و دبیرخانه هم باید آن را به اعضاء کنوانسیون ابلاغ کند.

ماده 21- امضاء

این کنوانسیون برای امضاء دولت‌ها، و نامیبیا، به نمایندگی شورای سازمان ملل برای نامیبیا، و سازمان‌های یک پارچه‌سازی سیاسی و یا اقتصادی، در شهر بال در تاریخ 22 مارس 1989، و در وزارت امور خارجه سوئیس فدرال در برن از تاریخ 23 مارس 1989 تا 30 ژوئن 1989، و در دفتر مرکزی سازمان ملل در نیویورک از 1 ژوئیه 1989 تا 22 مارس 1990، مفتوح خواهد بود.

ماده 22- تصویب، پذیرش، تأیید و موافقت رسمی

1- این کنوانسیون مشمول تصویب، پذیرش، تأیید و موافقت دولتها و نیز نامیبیا، به نمایندگی شورای سازمان ملل برای نامیبیا و مشمول تأیید و موافقت رسمی سازمان‌های یک پارچه‌سازی سیاسی و یا اقتصادی خواهد بود.

اسناد تصویب، پذیرش تأیید یا موافقت رسمی باید نزد مرجع امانت‌دار سپرده شود.

2- هر سازمان مذکور در بند 1 فو بدون اینکه دولت‌های عضو آن طرف این کنوانسیون باشند، ملزم به تعهدات تحت این کنوانسیون خواهد بود.

در مورد سازمانهایی که یک یا چند دولت عضو طرف کنوانسیون است، سازمان و دولت‌های عضو آن باید در مورد مسئولیت‌های مربوطه خود برای اجرای تعهداتشان به موجب این کنوانسیون تصمیم بگیرند. در اینگونه موارد سازمان و دولت‌های عضو حق نخواهند داشت مستقلاً حق تحت کنوانسیون را اعمال نمایند.

3- سازمان‌های مذکور در بند 1 فو، در اسناد تأیید یا موافقت رسمی خود باید حدود صلاحیت خود را نسبت به امور تحت حاکمیت کنوانسیون اعلام نمایند. این سازمانها باید همچنین مرجع امانت‌دار را از تغییرات اساسی در حدود صلاحیت خود آگاه سازند و مرجع مزبور نیز باید اعضاء کنوانسیون را از این امر مطلع نماید.

ماده 23- الحاً

1- این کنوانسیون پس از انقضای مهلت امضاء، برای الحاً دولت‌ها و نامیبیا به نمایندگی شورای سازمان ملل برای نامیبیا و سازمانهای یک پارچه‌سازی سیاسی و یا اقتصادی مفتوح خواهد بود.

2- سازمانهای مذکور در بند 1 فو، بایستی در اسناد الحاً، حدود صلاحیت خود را نسبت به انجام امور مربوط به موضوعات کنوانسیون اعلام نمایند. این سازمانها همچنین باید مرجع امانت‌دار را از هر گونه تغییرات عمده در حدود صلاحیت خویش آگاه سازند.

3- مقررات بند 2 ماده 22، نسبت به سازمانهای یک پارچه‌سازی سیاسی و یا اقتصادی که به این کنوانسیون ملحق می‌شوند، اعمال خواهد گردید.

ماده 24- حق رأی

1- جز در مواردی که در بند 2 ذیل پیش‌بینی شده است، هر طرف متعاقد این کنوانسیون حق یک رأی خواهد داشت.

2- سازمانهای یک پارچه‌سازی سیاسی و یا اقتصادی در مورد امور مربوط به حوزه صلاحیتشان طبق ماده 22، بند 3 و ماده 23، بند 2، حق رأی خود را با مقدار آراء مساوی تعداد دولت‌های عضو خود، که عضو کنوانسیون یا پروتکل مربوط به آن هستند، اعمال خواهند کرد.

در صورتی که دولت‌های عضو این سازمان‌ها از حق خود استفاده می‌کنند، خود سازمان‌ها نباید حق رأی خود را اعمال نمایند، و بالعکس.

ماده 25- مجری شدن

1- این کنوانسیون در نودمین روز پس از تاریخ ایداع رسمی اسناد، تصویب، پذیرش، تأیید و موافقت رسمی و الحاً لازم‌الاجراء می‌گردد.

2- در مورد هر دولت یا سازمان یک پارچه‌سازی و یا اقتصادی که این کنوانسیون را رسماً تصویب می‌کند، می‌پذیرد، با آن موافقت می‌نماید یا تأیید می‌کند، یا بعد از تاریخ ایداع بیستمین سند تصویب، پذیرش، موافقت و تأیید و الحاً رسمی بدان ملحق می‌گردد، در نودمین روز بعد از تاریخ سپردن اسناد تصویب، پذیرش، موافقت، تأیید یا الحاً رسمی توسط اینگونه دولت یا سازمان یک پارچه‌سازی سیاسی و یا اقتصادی، این کنوانسیون لازم‌الاجراء می‌گردد.

3- برای اهداف بندهای 1 و 2 فو هیچ سند سپرده شده توسط سازمان یک پارچه‌سازی سیاسی و یا اقتصادی به عنوان اسناد اضافه بر آنچه دولت‌های عضو آن سازمان ایداع کرده‌اند، محسوب نخواهد شد.

ماده 26- تشریط و بیانیه ها

- 1- هیچگونه تشریط یا قیدی نسبت به این کنوانسیون نباید اعمال گردد.
- 2- بند 1 این ماده مانع از این نمی شود که یک دولت یا سازمانهای یک پارچه سازی سیاسی و یا اقتصادی، در هنگام امضاء، تصویب، پذیرش، موافقت و تأیید کنوانسیون و الحاق رسمی به آن، اظهارات و بیاناتی برای از جمله هماهنگ ساختن قوانین و مقررات با مفاد این کنوانسیون بنماید، مشروط بر اینکه، اینگونه اظهارات و بیانات به منظور حفظ یا تغییر اثرات حقوقی مفاد کنوانسیون در ارتباط با آن دولت نبوده باشد.

ماده 27- انصراف

- 1- در هر زمان سه سال پس از تاریخ مجری شدن کنوانسیون برای هر عضو، آن عضو می تواند با تسلیم اطلاعیه کتبی به مرجع امانت دار از کنوانسیون انصراف حاصل نماید.
- 2- انصراف پس از یک سال از تاریخ دریافت اطلاعیه توسط مرجع امانت دار، یا هر تاریخ بعد که ممکن است در اطلاعیه قید شده باشد، قابل اجراء خواهد بود.

ماده 28- مرجع امانت دار

دبیرکل سازمان ملل مرجع امانت دار این کنوانسیون و پروتکل های مربوطه آن خواهد بود.

ماده 29- متون معتبر

متون عربی، چینی، انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیایی این کنوانسیون دارای اعتبار یکسان اند.

الحاقیه شماره ۱

طبقه‌بندی مواد زائدی که باید تحت کنترل قرار گیرند

انواع مواد زاید

- 1- مواد زاید حاصل از مراقبت‌های پزشکی در بیمارستانها.
- 2- مواد زاید حاصل از تولید و تهیه فرآورده‌های داروئی.
- 3- داروهای زاید.
- 4- مواد زاید حاصل از تولید، فرمولاسیون و کاربرد داروهای گیاهی و مواد کشنده میکروارگانیزم‌ها.
- 5- مواد زاید حاصل از ساخت، فرمولاسیون و کاربرد مواد شیمیایی و مواد کشنده میکروارگانیزم‌ها.
- 6- مواد زاید حاصل از تولید، فرمولاسیون و کاربرد حلالهای آبی.
- 7- مواد زاید حاصل از تصفیه حرارتی و آبکاری فلزات بوسیله سیانیدها.
- 8- ضایعات روغنهای معدنی که برای استفاده‌های رایج مناسب نیستند.
- 9- امولسیونهای زاید مخلوط روغنهای آب و هیدروکربن‌های آب.
- 10- مواد زاید و ذرات آلوده شده با بی‌فنیل‌های پلی کلرینه شده PCB و یا ترفنیل‌های پلی کلرینه PCT و یا بی‌فنیل‌های پلی برومینه شده PBB
- 11- بقایای قیر حاصل از پالایش، تقطیر و تصفیه حرارتی.
- 12- مواد زاید حاصل از تولید، فرمولاسیون و کاربرد جوهرها، رنگها، مواد رنگی، لاک الکل و روغنهای جلا.
- 13- مواد زاید حاصل از تولید، فرمولاسیون و کاربرد رزینها (صمغ کاج)، لاتکس (شیره گیاهی)، چسبها و نرم‌کننده‌ها.
- 14- مواد زاید شیمیایی حاصل از فعالیتهای تحقیقاتی، عمرانی یا آموزشی که ماهیت شناخته شده‌ای ندارند و یا جدید بوده و اثراتشان بر روی انسان یا محیط ناشناخته است.
- 15- ضایعاتی که ماهیت انفجاری دارند و تابع دیگر قوانین نیستند.
- 16- مواد زاید حاصل از تولید، فرمولاسیون و کاربرد مواد شیمیایی مورد استفاده در عکاسی.
- 17- مواد زاید حاصل از پرداخت سطحی فلزات و پلاستیک‌ها.
- 18- بقایای حاصل از عملیات دفع مواد زاید صنعتی.

ضایعاتی که دارای مواد متشکله زیر می‌باشند:

- 19- کربنیل‌های فلزی
- 20- برلیوم، ترکیبات برلیوم
- 21- ترکیبات کرم شش ظرفیتی
- 22- ترکیبات مس
- 23- ترکیبات روی

- 24- آرسنیک، ترکیبات آرسنیکی
- 25- سلنیوم، ترکیبات سلنیوم
- 26- کادمیوم، ترکیبات کادمیوم
- 27- آنتی موان، ترکیبات آنتی موان
- 28- تلوریوم، ترکیبات تلوریوم
- 29- جیوه، ترکیبات جیوه
- 30- تالیوم، ترکیبات تالیوم
- 31- سرب، ترکیبات سرب
- 32- ترکیبات فلوراین غیرآلی به استثنای کلسیم فلوراید.
- 33- سیانیدهای غیرآلی
- 34- اسیدها بفرم حلال یا جامد
- 35- بازها به فرم حلال یا جامد (BASIC) با بازهای بصورت جامد
- 36- پنبه نسوز (پودر یا الیاف).
- 37- ترکیبات آلی فسفره
- 38- سیانیدهای آلی
- 39- فنلها، ترکیبات فنل از جمله کلروفنلها.
- 40- اترها
- 41- حلالهای آلی هالوژن
- 42- حلالهای آلی غیر از حلالهای هالوژن
- 43- هر گونه خانواده Cogenor دبی و فوران پلی کلره
- 44- هر گونه خانواده بنز و پی دایو کسین پلی کلره
- 45- ترکیبات ارگانو هالوژن غیر از موادی که در این الحاقیه به آنها اشاره شده (مثلاً شماره‌های 39، 41، 42، 43 و 44).

الحاقیه 2

طبقه‌بندی ضایعاتی که نیاز به توجه خاص دارند

46- مواد زاید خانگی

47- بقایای حاصل از سوزندن مواد زاید خانگی

الحاقیه 3

لیست مشخصات خطرناک برای مواد زاید

مشخصات	گروه سازمان ملل	کد
H مواد منفجره	1	1

یک ماده منفجره یا ماده زاید منفجره عبارت از یک ماده مایع، جامد، یا زایدیست (یا مخلوطی از مواد زاید) که در یک درجه حرارت، فشار و سرعت معین قادر است بوسیله واکنش‌های شیمیایی که منجر به تولید گاز می‌شود به محیط اطراف خود خسارت وارد نماید.

H مایعات قابل اشتعال	3	3
----------------------	---	---

مایعات قابل اشتعال عبارتند از مایعات یا مخلوط مایعات، یا مایعات حاوی جامدات به صورت تعلیق (مانند رنگها، روغنهای جلا، لاک الکل و غیره...) که شامل مواد یا مواد زایدی که از جهات دیگر جزء مواد خطرناک طبقه‌بندی شده‌اند، نمی‌باشند که در آزمایش Closedcup در درجه حرارتی که بیش از 60/5 درجه سانتیگراد نباشد و در آزمایش Open-cup در درجه حرارتی که بیش از 65/6 درجه سانتیگراد نباشد بخارهای قابل اشتعال از خود بیرون می‌دهند. (چون نتایج آزمایشهای فو دقیقاً با هم قابل مقایسه نبوده و حتی نتایج جداگانه‌ای به وسیله همان آزمایش نیز اغلب تغییر می‌کند لذا مقررات نیز در این موارد قابل تغییر بوده و اجازه می‌دهد که این چنین تغییرات در متن تعاریف گنجانده شوند).

گروه سازمان ملل کد مشخصات

H مواد جامد قابل اشتعال	4/1	4/1
-------------------------	-----	-----

شامل مواد جامد یا مواد جامد زاید، جز آنهایی که تحت عنوان مواد قابل انفجار طبقه‌بندی شده‌اند می‌باشند که تحت شرایطی در حال حمل و نقل به آسانی قابل احترا هستند، یا ممکن است در اثر اصطکاک موجب آتش سوزی گردند.

H مواد یا مواد زاید که قابلیت احتراق خودبه خود دارند	4/2	4/2
--	-----	-----

مواد یا مواد زایدی که در شرایط عادی هنگام حمل و نقل اگر با مشکلی مواجه شدند خود به خود ایجاد حرارت می‌کنند، یا در تماس با هوا به شدت گرم شده و قابلیت احترا دارند.

H مواد یا مواد زایدی که در تماس با آب گازهای	4/3	4/3
--	-----	-----

قابل اشتعال متصاعد می‌کنند.

مواد یا مواد زایدی که در فعل و انفعال با آب قابلیت اشتعال خود به خود دارند یا گازهای قابل اشتعال به مقدار خطرناک متصاعد می‌کنند.

H ترکیب با اکسیژن 5/1 5/1

مواد یا مواد زایدی که بالقوه قابل احترا نیستند ولی ممکن است در اثر ترکیب با اکسیژن موجب احترا دیگر مواد شده یا به احترا دیگر مواد کمک کنند.

H پروکسیدهای آلی 5/2 5/2

شامل آن دسته از مواد یا مواد زایدی می‌باشند که حاوی ساختمان اکسیژن دو ظرفیتی بوده که نسبت به حرارت ناپایدارند و ممکن است تحت تأثیر حرارت محیط خارج سریعاً تجزیه شوند.

گروه سازمان ملل کد مشخصات

H سموم (حاد) 6/1 6/1

مواد یا مواد زایدی هستند که اگر خورده شوند، استنشاق شوند و یا از طریق تماس با پوست جذب گردند موجب مرگ شده یا سلامت انسان را به طور جدی به خطر می‌اندازند.

H مواد عفونت‌زا 6/2 6/2

مواد یا مواد زایدی که حاوی میکروارگانیسم‌های فعال و یا زهر آنها بوده و به طور مشخص یا مشکوک موجب بیماری در حیوان یا انسان می‌گردند.

H مواد خورنده 8 8

مواد یا مواد زایدی که با فعل و انفعالات شیمیایی هنگامی که با بافت‌های زنده تماس حاصل می‌کنند موجب صدمات شدید می‌شوند، یا در صورت نشت کردن به اشیاء دیگر یا وسایط حمل و نقل لطمه می‌زنند، یا آنها را از بین می‌برند. ممکن است خطرات دیگری نیز در برداشته باشند.

H متصاعد شدن گازهای سمی در تماس با آب یا هوا 10 9

مواد یا مواد زایدی که در فعل و انفعالات با هوا یا آب ممکن است گازهای سمی به مقدار خطرناک متصاعد کنند.

H سموم (مزمن) 11 9

مواد یا مواد زایدی که اگر استنشاق شده، خورده شوند، یا از طریق تماس با پوست جذب گردند اثرات مزمن در برداشته از جمله خواص سرطان زائی.

گروه سازمان ملل کد مشخصات

H 12 9 مواد اکوتوکسیک (مسوم‌کننده محیط‌زیست)

مواد یا مواد زایدی که اگر در محیط رها شوند یا از طریق تجمع در بافت‌های زنده اثرات سوء داشته باشند.

H 13 9

مشکلاتی که بعد از عملیات دفع روی می‌دهد از جمله نشت کردن می‌تواند در برگیرنده هر یک از مشخصات لیست شده در بالا باشد.

آزمایشها

زیان‌های احتمالی برخی از انواع مواد زاید هنوز کاملاً مشخص نگردیده است. هیچگونه آزمایشی برای تعیین این زیانها از لحاظ کمی هنوز به وجود نیامده است. برای یافتن طرقی جهت مشخص نمودن خطرات احتمالی این مواد زاید برای انسان و محیط‌زیست لازم است تحقیقات بیشتری به عمل آید. در مورد ترکیبات و مواد خالص آزمایشهای استاندارد در نظر گرفته شده است. بسیاری از کشورها آزمایشهای استاندارد را به کار می‌برند که می‌تواند در مورد مواد مذکور در الحاقیه شماره 1 جهت تصمیم‌گیری در خصوص اینکه آیا این مواد دارای ویژگیهای مورد اشاره در این الحاقیه می‌باشند، از آنها استفاده کرد.

الحاقیه شماره 4

عملیات دفع

الف - عملیاتی که شامل هیچکدام از روشهای متداول مانند بازیابی، استفاده مجدد، احیاء، استفاده مجدد مستقیم یا هر نوع روش دیگری نمی‌گردد.

بخش الف- شامل کلیه عملیات دفع است که به طور عملی به کار برده می‌شود.

- 1- دفع در زمین یا روی زمین (مانند دفن در زمین و غیره).
- 2- اصلاح زمین (مانند تجزیه بیولوژیکی مواد زاید مایع یا لجن در خاکها و غیره).
- 3- تزریق در اعماق زمین (مانند تزریق در چاهها، غارهای نمکی یا اماکن طبیعی)
- 4- دفن سطحی (مانند دفع مایعات یا لجن‌های زاید در گودالها، استخرها، حوضچه‌ها و غیره).
- 5- دفن با تکنیک خاص (مانند قرار دادن مواد زاید در کپسولهای دربسته و ایزوله از یکدیگر واز محیط و غیره).

6- دفع مواد زاید در منابع آب غیر از دریاها و اقیانوس‌ها

7- دفع در اقیانوس یا دریا از جمله در بستر دریا.

8- تصفیه بیولوژیکی که در جای دیگر این الحاقیه مشخص نشده‌اند و شامل مواد یا مخلوطی از مواد منتج از این روش می‌باشد که عملیات بخش الف مطرح می‌گردد.

9- اصلاح فیزیکی، شیمیایی که در جای دیگر این الحاقیه مشخص نشده‌اند شامل مواد یا مخلوطی از مواد زاید منتج از این روش می‌باشند که در عملیات بخش اول مطرح می‌شوند (مانند تبخیر، خشک کردن، آهکی کردن، خنثی کردن، ترسیب و غیره).

10- سوزاندن در خشکی.

11- سوزاندن در دریا.

12- انباشتن دائمی (مانند قرار دادن ظروف حاوی مواد زاید در معدن و غیره).

13- مخلوط کردن قبل از هر یک از عملیات مذکور در بخش الف.

14- بسته‌بندی قبل از هر یک از عملیات مذکور در بخش الف.

15- انبار کردن موقت جهت انجام هر یک از عملیات مذکور در بخش الف.

(ب) - عملیاتی که شامل روشهای متداول بازیابی، استفاده مجدد، احیاء استفاده مجدد مستقیم یا هر نوع روش دیگری می‌باشد.

بخش (ب) - شامل هر گونه عملیات مربوط به موادی می‌شود که از لحاظ قانونی به عنوان مواد زاید خطرناک تعیین گردیده و همچنین عملیات مذکور در بخش (الف) شامل حال آنها می‌شود.

1- استفاده مواد زاید به عنوان سوخت (غیر از روش سوزاندن بطریق مستقیم) با تولید انرژی.

2- احیاء و تولید مجدد حلالها.

3- احیاء و استفاده مجدد از مواد آلی که به عنوان حلال به کار نمی‌روند.

- 4- احیاء و استفاده مجدد از فلزات و ترکیبات فلزی.
- 5- احیاء و استفاده مجدد از دیگر مواد غیرآلی.
- 6- تولید مجدد اسیدها و بازها.
- 7- بازیابی ترکیبات مورد استفاده برای کاهش آلودگی.
- 8- بازیابی کاتالیزورها.
- 9- استفاده مجدد از روغنهایی که در پالایش و یا موارد دیگر به کار می‌روند.
- 10- استفاده برای اصلاح زمین به منظور استفاده از آن در کشاورزی یا توسعه اکولوژیکی.
- 11- استفاده از مواد باقیمانده حاصل از هر یک از عملیات مذکور در شماره‌های 1 تا 10.
- 12- تغییر مواد زاید برای هر یک از عملیات مذکور در شماره‌های 1 تا 11.
- 13- جمع‌آوری مواد به منظور استفاده از آنها در عملیات مربوط به بخش (ب).

الحاقیه شماره 5 (الف)

اطلاعاتی که باید هنگام تسلیم اطلاعیه ارایه گردد.

- 1- دلائلی برای صدور ماده زاید.
- 2- صادرکننده ماده زاید (1).
- 3- تولیدکننده (یا تولیدکنندگان) ماده زاید و محل تولید (1).
- 4- دفع کننده ماده زاید و محل دفع (1).
- 5- حمل کننده (یا حمل کنندگان) ماده زاید و عوامل آنها، در صورت معلوم بودن (1)
- 6- کشور صدور ماده زاید.
- مرجع صلاحیت‌دار (2).
- 7- کشورهای ترانزیت
- مرجع صلاحیت‌دار (2).
- 8- کشور واردکننده ماده زاید
- مرجع صلاحیت‌دار (2).
- 9- اطلاعیه کلی یا اطلاعیه واحد
- 10- تاریخ (یا تاریخهای) مورد نظر حمل و مدتی که طی آن ماده زاید قرار است صادر بشود و مسیر مورد نظر از (جمله نقاط مبدأ یا مقصد) (3)
- 11- طرّ حمل و نقل مورد نظر (جاده، راه‌آهن، خط دریایی، خط هوایی، آبهای داخلی)
- 12- اطلاعات مربوط به بیمه (4).

- 13- تعیین مواد زاید و شرح فیزیکی آن از جمله شماره r و شماره UN و ترکیب آن (5) و اطلاعات مربوط به شرایط عمل با آنها، از جمله شرایط اضطراری مانند حوادث احتمالی.
- 14- نوع بسته‌بندی مورد نظر (مانند بدون ظرف، تانکر، بشکه و...)
- 15- وزن یا حجم تقریبی بار (6).
- 16- مراحل طی آن ماده زاید تولید شده است (7).
- 17- در مورد مواد زاید مندرج در الحاقیه شماره 1، طبقه‌بندی الحاقیه شماره 2، ویژگی‌های خطر، شماره H و گروه UN
- 18- روش دفع طبق الحاقیه شماره 3
- 19- اعلام صحت اطلاعات توسط تولیدکننده یا صادرکننده ماده زاید.
- 20- اطلاعات ارایه شده توسط دفع‌کننده (از جمله مشخصات فنی حمل دفع) به صادرکننده یا تولیدکننده ماده زاید مبنی بر اینکه طبق قوانین و مقررات کشور واردکننده و با رعایت ضوابط و معیارهای زیست‌محیطی دلیلی برای عدم قبول ماده زاید برای دفع وجود ندارد.
- 21- اطلاعات مربوط به نحوه انعقاد قرار داد بین صادرکننده و دفع‌کننده ماده زاید.

توضیحات

- 1- اسم کامل و نشانی، شماره تلفن، تلکس یا پست تصویری و نام، نشانی، شماره تلفن، تلکس، تلفاکس، شخص که می‌توان با او تماس گرفت.
- 2- نام کامل و نشانی، شماره تلفن، تلکس و تلفاکس.
- 3- هر گاه یک اطلاعیه کلی در مورد بارگیریه‌ها به طور جداگانه صادر می‌شود، چه تاریخ هر بارگیری مشخص شده باشد یا نشده باشد باید تعداد بارگیریه‌های پیش‌بینی شده مشخص گردد.
- 4- تهیه اطلاعاتی در مورد چگونگی بیمه محموله و نحوه رعایت این شرایط توسط صادرکننده، حمل‌کننده و دفع‌کننده ماده زاید.
- 5- ماهیت و غلظت ترکیبات خیلی خطرناک از نظر سمیت و دیگر خطراتی که در زمان حمل و نقل یا در موقع دفع ماده زاید ممکن است روی دهد.
- 6- در مورد اطلاعیه کلی مربوط به چند محموله، هم کل مقدار مورد نظر و نیز مقادیر مورد نظر برای هر یک از محموله‌ها ضروری است.
- 7- تا آنجا که لازم است پس از خاتمه عملیات دفع، خطرناک ناشی از دفع مواد زاید ارزیابی و مشخص گردد.

الحاقیه شماره 5 (ب)

اطلاعاتی که باید در مورد سند نقل و انتقال ارایه گردد.

- 1- صادرکننده مواد زاید (1)
- 2- تولیدکننده (یا تولید کنندگان) ماده زاید و محل تولید (1)
- 3- دفع کننده ماده زاید و محل دفع آن (1)
- 4- حمل کننده (یا حمل کنندگان) پسماند (1) یا عامل (یا عوامل) آنها.
- 5- موضوع اطلاعات کلی یا اطلاعاتی واحد.
- 6- تاریخ شروع حرکت از مرز و دریافت رسید توسط هر شخصی که تحویل گیرنده ماده زاید است.
- 7- طر مختلف حمل و نقل (جاده، راه آهن، راههای آبی داخلی، راه دریائی، راه هوائی) شامل کشورهای صادرکننده، ترانزیت و واردکننده ماده زاید، در صورتیکه محل ورود و خروج محموله مشخص شده باشد.
- 8- مشخصات کاملی از ماده زاید (خواص فیزیکی، نام و گروه بارگیری UN شماره r شماره H و شماره حسب مورد).
- 9- اطلاعاتی در مورد نیازهای ضروری برای حمل و نقل ماده زاید از جمله پیش بینی شرایط اضطراری مانند حوادث احتمالی.
- 10- نوع و شماره بسته ها
- 11- وزن و یا حجم بار.
- 12- صدور اظهارنامه توسط تولیدکننده یا صادرکننده مبنی بر صحت اطلاعات داده شده.
- 13- صدور اظهارنامه توسط تولیدکننده یا صادرکننده مبنی بر عدم مخالفت مراجع ذیصلاح همه کشورهای ذیربط که اعضاء کنوانسیون هستند.
- 14- صدور گواهی توسط دفع کننده ماده زاید مبنی بر مشخص نمودن روش دفع و تاریخ تقریبی دفع.

یادداشتها

اطلاعات لازم مربوط به سند انتقال باید در صورت امکان با سند مربوطه طبق مقررات حمل در یک سند باشد. در صورتی که چنین کاری میسر نباشد، اطلاعات باید اطلاعات ارایه شده به موجب حمل مقررات حمل را تکمیل کند، و نه تکرار آن باشد. سند انتقال باید دستورالعملهای مربوط به اینکه چه شخص باید اطلاعات را ارایه دهد یا چه فرمهایی را پر کند، در برداشته باشد.

(1) اسم کامل و نشانی، شماره تلفن، شماره تلکس یا تلفاکس، و نام، نشانی، شماره تلفن، تلکس، تلفاکس شخصی که می توان در موارد اضطراری با او تماس گرفت.

الحاقیه شماره 6

داوری

ماده 1- هرگاه موافقتنامه مذکور در ماده 20 کنوانسیون به نحو دیگری پیش بینی نکرده باشد، داوری طبق مفاد مواد 2 تا 10 ذیل باید انجام شود.

ماده 2- طرف مدعی باید به دبیرخانه اطلاع دهد که طرفها توافق نموده‌اند که اختلاف طبق بند 2 یا بند 3 ماده 20 به داوری ارجاع شود، و به خصوص مواد کنوانسیون را که تفسیر یا اجرای آنها مورد اختلاف است ذکر کند. دبیرخانه باید اطلاعات واصله را به آگاهی کلیه اعضاء کنوانسیون برساند.

ماده 3- هیأت داوری مرکب از سه عضو خواهد بود. هر یک از اصحاب دعوی باید یک داور تعیین کند و دو داوری که بدین نحو منصوب می‌گردند باید با توافق داور ثالث را تعیین کنند، و این داور رئیس هیأت داوری خواهد بود. سرداور نباید تبعهٔ هیچ یک از طرفهای دعوا، یا مقیم در سرزمین یکی از طرفها، یا در سمت دیگری در دعوی ذی‌مدخل بوده باشد.

ماده 4-

1- هرگاه رئیس دیوان داوری تا دو ماه بعد از انتصاب داور دوم تعیین نگردد، دبیرکل سازمان ملل به درخواست هر یک از دو طرف دعوی ظرف دو ماه دیگر او را منصوب خواهد کرد.

2- هرگاه یکی از دو طرف دعوی ظرف دو ماه بعد از دریافت درخواست، داور خود را تعیین نکند، طرف دیگر می‌تواند موضوع را به اطلاع دبیرکل سازمان ملل برساند تا وی رئیس دیوان را ظرف دو ماه دیگر منصوب نماید. رئیس دیوان پس از نصب باید از طرفی که داور خود را تعیین نکرده است بخواهد که یک داور ظرف دو ماه تعیین کند. بعد از این مدت او باید موضوع را به اطلاع دبیرکل سازمان ملل برساند و او طی دو ماه دیگر این انتصاب را انجام خواهد داد.

ماده 5-

1- دیوان داوری تصمیم خود را طبق قوانین بین‌الملل و براساس مقررات این کنوانسیون اتخاذ خواهد کرد.

2- هر دیوان داوری که به موجب مقررات این الحاقیه تشکیل می‌شود آیین‌نامه خود را تدوین خواهد نمود.

ماده 6-

1- تصمیمات دیوان داوری خواه در مورد مسائل شکلی و خواه در مورد موضوعات ماهوی باید با اکثریت آراء اعضاء اتخاذ گردد.

2- دیوان داوری باید اقدامات لازم را جهت احراز حقایق به عمل آورد.

دیوان می‌تواند به درخواست هر یک از طرفین تدابیر حمایتی موقت و اساسی توصیه نماید.

3- طرفهای دعوا باید هر گونه امکانات لازم را برای انجام مؤثر دادرسی در اختیار بگذارند.

4- غیبت یا قصور هر یک از طرفین دعوا نباید مانع جریان دادرسی گردد.

ماده 7- دیوان دعاوی متقابلی را که مستقیماً از موضوع اختلاف ناشی می‌گردد استماع خواهد کرد و دربارهٔ آنها تصمیم خواهد گرفت.

ماده 8- جز در مواردی که دیوان داوری تحت شرایط خاص دعوا به گونه‌ای دیگر مقرر می‌دارد، هزینه‌های داوری، از جمله دستمزد داوران، باید به طور مساوی توسط طرفین دعوا تقبل گردد. دادگاه صورت هزینه‌ها را در پرونده ضبط و صورت حساب قطعی مربوطه را به طرفین تسلیم خواهد نمود.

ماده 9- هر یک از امضاء کنندگان کنوانسیون، که دارای منافی در موضوع دعواست که جنبه حقوقی دارد و ممکن است تصمیم در مورد دعوا بر آن منافع اثر بگذارد، می‌تواند با موافقت دیوان در داد رسی مداخله نماید.
ماده 10-

1- دیوان باید ظرف پنج ماه از تاریخ تشکیل رأی خود را صادر نماید، مگر آنکه لازم تشخیص دهد که مهلت را تمدید کند مشروط به اینکه از پنج ماه تجاوز نماید.

2- رأی دیوان باید مستند و مستدل باشد. این رأی قطعی و نسبت به طرفین دعوا الزام آور خواهد بود.

3- کلیه اختلافات طرفین مربوط به تفسیر یا اجرای رأی باید توسط یکی از طرفین به اطلاع دیوانی که رأی صادر کرده است برسد و هر گاه این دیوان نتواند به آن رسیدگی کند، اختلاف باید در دیوان دیگری که بدین منظور مانند دیوان نخست تشکیل می‌شود مطرح گردد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن کنوانسیون شامل مقدمه و بیست و نه ماده و شش الحاقیه در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ سی و یکم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و یک مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ 1371/7/12 به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

الحاقیه 7:

(این الحاقیه هنوز لازم الاجرا نشده است)

این الحاقیه فهرستی از کشورهایی است که:

1- از انتقال برون مرزی پسماندهای خطرناک به منظور انجام عملیات الحاقیه 4 الف به کشورهای خارج از فهرست جلوگیری به عمل آورند.

2- از انتقال برون مرزی پسماندهای خطرناک که بر اساس ماده 1 بند 1 پاراگراف الف خصوصیات خطرناک دارند به منظور انجام عملیات الحاقیه 4 ب به کشورهای خارج از فهرست جلوگیری به عمل آورند.

الحاقیه شماره 8 - (فهرست A)

پسماندهای موجود در این فهرست مشمول کنوانسیون بازل هستند. به عبارت دیگر پسماندهای مندرج در این فهرست از جمله موارد مذکور در الحاقیه شماره 1 و دارای خصوصیات موجود در الحاقیه شماره 3 کنوانسیون بازل می باشند. لذا ضروری است واردات و صادرات آنها مطابق آیین نامه اجرایی کنوانسیون بازل انجام پذیرد.

فهرست A :

A1

پسماندهای فلزی و پسماندهای آلیاژ فلزات :

A1010

پسماندهای فلزی و پسماندهای حاوی آلیاژهای که دارای هر یک از مواد زیر باشد :

آنتیموان

آرسنیک

بریلیوم

کادمیوم

سرب

جیوه

سلنیوم

تلوریوم

تالیوم

به غیر از این قبیل ضایعاتی که صریحاً در لیست B فهرست شده اند.

A1020

ضایعاتی که دارای حاوی هر یک از موارد زیر به عنوان جزء اصلی یا آلاینده باشند، به استثنای ضایعات حجیم فلزات:

آنتیموان، ترکیبات آنتیموان

بریلیوم، ترکیبات بریلیوم

کادمیوم، ترکیبات کادمیوم

سرب، ترکیبات سرب

سلنیوم، ترکیبات سلنیوم

تلوریوم، ترکیبات تلوریوم

A1030

پسماندهای محتوی یا آغشته به موادی به شرح ذیل :
آرسنیک، ترکیبات آرسنیک
جیوه، ترکیبات جیوه
تالیوم، ترکیبات تالیوم

A1040

پسماندهای دارای اجزایی به شرح ذیل:
کربونیل های فلزی
ترکیبات کروم شش ظرفیتی

A1050

لجن آبکاری

A1060

پسماند مایعات ناشی از پاکسازی فلزات

A1070

باقیمانده رسوبی/ فرآوری روی، غبار و لجن همچون جارویست، هماتیت و غیره

A1080

پسماند ضایعات روی که در لیست B نباشند، شامل سرب و کادمیم در غلظتی کافی که خصوصیات الحاقیه شماره 3 را نشان دهد.

A1090

خاکستر حاصل از سوزاندن سیم های مسی روکش دار

A1100

غبار و ضایعات حاصل از سیستم پاکسازی گازهای ذوب مس

A1110

محلول های ضعیف شده الکترولیتی حاصل از عملیات خالص سازی الکتریکی و جداسازی الکتریکی مسی

A1120

پسماندهای لجنی، به استثنای لجن آندی، حاصل از سیستم های تصفیه الکترولیت ها در عملیات خالص سازی الکتریکی مس و جداسازی الکتریکی مس الکترولیتی

A1130

حلال های ضعیف قلمزنی شامل مس محلول

A1140

پسماندهای کاتالیست های کلرید و سیانید مس

A1150

خاکستر فلزات قیمتی ناشی از سوزاندن برد مدارات چاپی که شامل لیست B نباشد.

A1160

پسماندهای باتری های اسید- سرب، کامل یا شکسته

A1170

پسماندهای ناهمگن باتری ها به غیر از مخلوط باتری های ذکر شده در لیست B. پسماندهای باتری هایی که در لیست B مشخص نشده اند شامل اجزاء الحاقیه I به نحوی که در ردیف خطرناک درآیند.

A1180

پسماندهای الکتریکی و الکترونیکی دستگاههای سوار شده و یا قراضه های آنها چون انباره ها و دیگر باتری های شامل در لیست A ، سوئیچ های جیوه ای و شیشه لوله های اشعه کاتدی و دیگر شیشه های فعال و خازن های PCB یا آغشته به موارد مندرج در پیوست I دارای جزء اصلی (مثل کادمیوم، جیوه، سرب، پلی کلریدها بی فنیل) به مقداری که آنها دارای مشخصات پیوست III شوند. (یادداشت مربوطه در لیست B، B1110)

A1190

ضایعات کابل فلزی روکش دار یا عایق دار با پلاستیک ، شامل یا آلوده شده با قطران زغال سنگ، PCB، سرب، کادمیم، سایر ترکیبات آلی هالوژن دار یا سایر ترکیبات موجود در الحاقیه شماره 1 تا حدی که خصوصیات الحاقیه شماره 3 را نشان دهند.

A2

پسماندهای دارای اجزاء اصلی غیر آلی که می توانند دارای فلزات و مواد آلی باشند.

A2010

ضایعات شیشه از لوله های اشعه کاتدی و دیگر شیشه های فعال

A2020

پسماندهای ترکیبات فلئوئور غیر آلی در شکل مایع یا لجن به غیر از ضایعات تعیین شده در لیست B

A2030

پسماند کاتالیست ها به استثنای موارد ذکر شده در لیست B

A2040

پسماندهای ژیبس (گچ) حاصل از فرآیندهای صنایع شیمیایی، هنگامی که جزء اصلی شامل پیوست I به مقداری باشد که مشخصات خطرناک مندرج در پیوست III را ارائه نماید. (یادداشت مربوطه در لیست B، B2080 ذکر شده است)

A2050

پسماندهای آزبست (غبار و ییاف)

A2060

خاکستر فرار سوخت زغال سنگ نیروگاهها حاوی مواد مندرج در پیوست I دارای غلظت کافی که خصوصیات مندرج در پیوست III را نشان دهد. (یادداشت مربوطه در لیست B، B2050 ذکر شده است.)

A3

پسماندهای دارای جزء اصلی آلی که می توانند دارای فلزات و مواد غیر آلی باشند.

A3010

پسماندهایی که ناشی از تولید یا فرآیند نفت خام، کک و قیر نفتی باشد.

A3020

پسماندهای روغن های معدنی که برای مصارف مقرر مناسب نیستند.

A3030

پسماندهای حاوی و یا آغشته به لجن ترکیبات سرب آنتی ناک

A3040

پسماند سیال های حرارتی (انتقال گرما)

A3050

پسماندهای حاصل از تولید، فرمولاسیون رزین ها، لانکس، پلاستیک و چسب به غیر از ضایعاتی که در لیست B تعیین شده است. (یادداشت مربوطه در لیست B، B4020 ذکر شده است.)

A3060

پسماندهای نیتروسولوز

A3070

پسماندهای فنل، ترکیبات فنل شامل کلروفنل در شکل مایع و لجن

A3080

پسماندهای اترها که شامل آنها که در لیست B تعیین شده اند، نباشد.

A3090

پسماندهای غبار، خاکستر، لجن و گرد چرم که محتوی ترکیبات کروم 6 ظرفیتی یا زیست کش ها (biocides) باشند. (یادداشت مربوطه در لیست B، B3100 ذکر شده است)

A3100

پسماند تراشه ها و دیگر پسماندهای چرم و یا ترکیبات چرم نامناسب برای کارخانجات مواد چرمی شامل ترکیبات کروم شش ظرفیتی یا زیست کش ها. (یادداشت مربوطه در لیست B، B3110 ذکر شده است)

A3110

پسماندهای دباغی دارای ترکیبات کروم شش ظرفیتی یا زیست کش ها یا مواد عفونی (یادداشت مربوطه در لیست B، B3110 ذکر شده است)

A3120

کرک - تکه های سبک از برش (پارچه)

A3130

پسماندهای ترکیبات آلی فسفردار

A3140

پسماندهای حلال های آلی بدون هالوژن به غیر از ضایعات چنین ضایعات تعیین شده در لیست B

A3150

پسماندهای حلال های آلی هالوژن دار

A3160

پسماندهای هالوژن دار یا بدون هالوژن بدون آب باقیمانده از تقطیر ناشی از عملیات بازیافت حلال های آلی

A3170

پسماندهای ناشی از تولید هیدروکربن های هالوژن دار آلفاتیک (مانند کلرومتان، دی کلرو اتان، وینیل کلراید، وینیلیدین کلراید، آلی کلراید و اپیکروهیدرین)

A3180

پسماندها، اشیاء و مواد دارا یا همراه یا آغشته به بی فنیل های چند کلره (PCB) و تری فنیل های چند کلره (PCT)، پلی کلرید نفتالین (PCN)، یا بی فنیل های چند برمه (PBB) یا سایر مواد دارای ترکیبات مشابه پلی برومید در یک سطح غلظت 50 میلی گرم در کیلوگرم یا بیشتر

A3190

پسماندهای تفاله های قیری (به استثنای آسفالت سیمان) ناشی از پالایش، تقطیر و هر نوع تجزیه پیرولیتیک مواد آلی

A3200

مواد قیری (ضایعات آسفالت) ناشی از ساخت جاده و تعمیر و نگهداری، که شامل قیر باشد. (یادداشت مربوطه در لیست B ، B2130 ذکر شده است.)

A4

پسماندهایی که می توانند دارای دو جزء اصلی غیر آلی و آلی باشند

A4010

پسماندهای ناشی از تولید، آماده سازی و استفاده از محصولات دارویی به غیر از ضایعات مشخص شده در لیست B

A4020

پسماندهای درمانی و مربوط به پزشکی، این پسماندها ناشی از پزشکی، پرستاری، دندانپزشکی، دامپزشکی، یا اقدامات مشابه و پسماندهای تولید شده در بیمارستان ها یا دیگر تاسیسات در طول تحقیقات یا مداوای بیماری ها یا تولیدات ناشی از تحقیقات می باشند.

A4030

پسماندهای ناشی از تولیدات، فرمولاسیون و استفاده از داروهای گیاه پزشکی شامل پسماندهای آفت کش ها و علف کش ها که فاقد مشخصات مربوطه بوده، تاریخ مصرف گذشته یا نامناسب برای مقاصد مورد نظر هستند.

A4040

پسماندهای ناشی از تولید، فرمولاسیون، و استفاده از مواد شیمیایی محافظ چوب

A4050

پسماندهایی که دارا یا همراه یا آغشته به هریک از مواد زیر می باشند:

- سیانیدهای غیرآلی بجز پسماندهای حاوی فلزات قیمتی در شکل جامد دارای مقدار ناچیزی سیانید غیرآلی
- سیانیدهای آلی

A4060

پسماندهای مخلوط روغن ها و آب، مخلوط هیدرو کربن ها و آب، امولسیون ها

A4070

پسماندهای ناشی از تولیدات، فرمولاسیون، استفاده از جوهرها، رنگ ها، رنگدانه ها، مواد رنگرزی، لاک الکل، روغن جلا به غیر از ضایعات مشخص شده در لیست B (یادداشت مربوطه در لیست B، B4010 ذکر شده است).

A4080

پسماندهایی با ماهیت منفجر شونده (به غیر از ضایعاتی که در لیست B تعیین شده باشند)

A4090

پسماندهای محلول های اسیدی یا بازی، غیر از آنهایی که مطابق با موارد وارد شده در لیست B باشد. (یادداشت مربوطه در لیست B، B2120 ذکر شده است).

A4100

پسماندهای ناشی از وسایل کنترل آلودگی صنعتی برای پاکسازی گازهای متصاعد صنعتی به غیر از ضایعاتی که در لیست B تعیین شده است.

A4110

پسماندهایی که دارای جزء اصلی یا محتوی یا آغشته به هر یک از مواد ذیل هستند:

- هم خانواده های بنزوفوران های چند کلره
- هم خانواده های دی بنزو دی اکسین های چند کلره

A4120

پسماندهایی که دارای جزء اصلی یا محتوی یا آغشته به پراکسیدها باشند.

A4130

پسماندهای بسته بندی و ظروف محتوی مواد مندرج در پیوست I در غلظت مناسب که مشخصات خطرناک مندرج در پیوست III را نشان دهند.

A4140

پسماندهای شامل محتوی مواد شیمیایی فاقد مشخصات لازم یا تاریخ مصرف گذشته مطابق طبقه بندی پیوست I و نشان دهنده مشخصات خطرناک در پیوست III

A4150

پسماندهای مواد شیمیایی ناشی از فعالیت های تحقیقاتی، عمرانی یا آموزشی که ماهیت شناخته شده ندارند و یا جدید بوده و اثرات آنها روی سلامتی انسان و یا محیط زیست ناشناخته است.

A4160

کربن فعال ضعیف شده که مشمول لیست B نباشد. (یادداشت مربوطه در لیست B، B2060 ذکر شده است)

الحاقیه شماره 9 – (فهرست B)

فهرست B :

پسماندهای موجود در این فهرست در صورتیکه موارد مربوط به ماده شماره 1 پاراگراف 1 (الف) این کنوانسیون که شامل مواد مشمول الحاقیه 1 باشد را تا حد بروز خصوصیات مشمول الحاقیه شماره 3 دارا باشند، مشمول کنوانسیون می گردند.

B1

پسماندهای فلزات و پسماندهای آلیاژ فلزات

: B1010

فلزات و پسماند آلیاژهای حاوی فلزات بشکل فلزی و به فرم متفرق نشدنی :

- فلزات قیمتی شامل طلا، نقره، پلاتین
- قراضه فلزات شامل قراضه آهن و فولاد
- قراضه فلز مس
- قراضه فلز نیکل
- قراضه فلز آلومینیوم
- قراضه فلز روی
- قراضه فلز قلع
- قراضه فلز تنگستن
- قراضه فلز مولیبدن
- قراضه فلز تانتال
- قراضه فلز منیزیم
- قراضه فلز کبالت
- قراضه فلز بیسموت
- قراضه فلز تیتانیم
- قراضه فلز زیرکونیوم
- قراضه فلز منگنز
- قراضه فلز ژرمانیوم
- قراضه فلز وانادیوم
- قراضه فلز هافنیوم، ایندیوم، نیوبیوم، رنیوم، گالیوم
- قراضه فلز تورنیوم

- قراضه فلزات کمیاب
- ضایعات کروم

B1020

قراضه فلزات بی نقص و غیر آلوده ، شامل آلیاژها، به فرم تمام شده (ورق، قاب، تیر، میله و ..) از :

- قراضه های آنتیموان
- قراضه های بریلیوم
- قراضه های کادمیوم
- قراضه های سرب (به استثنای باتریهای سربی اسیدی)
- قراضه های سلنیوم
- قراضه های تلوریوم

B1030

پسماندهای حاوی فلزات نسوز

B1031

ضایعات فلزات و آلیاژ فلزات مولبیدن، تنگستن، تیتانیم، تانتالیم، نیوبیم، رنیم به شکل فلزی خرد شده (پودر فلزی) به غیر از ضایعات مندرج در فهرست A1050 ، ضایعات لجن آبکاری.

B1040

پسماند مجموعه های (assemblies) مولد نیروی الکتریکی غیرآلوده به روغن موتور، PCB و PCT به اندازه ای که خطرناک محسوب شوند.

B1050

مخلوط فلزات غیر از آهن، ضایعات سنگین شکستنی که در صورت دارا نبودن مواد مشمول الحاقیه شماره 1 در غلظتهای کافی جهت نشان دادن خصوصیات الحاقیه شماره 3

B1060

ضایعات سلنیوم و تلوریوم به فرم پودرهای فلزی

B1070

ضایعات مس و آلیاژمس به فرم متفرق شدنی، تا آنجائیکه مواد مشمول الحاقیه شماره 1 در غلظتهای کافی جهت نشان دادن خصوصیات الحاقیه شماره 3 را شامل نباشد.

B1080

خاکستر روی و پسماندهای شامل روی پسماندهای آلیاژهای روی به شکل متفرق شدنی مگر اینکه مواد مشمول الحاقیه شماره 1 در غلظتهای کافی جهت نشان دادن خصوصیات الحاقیه 3 را شامل نباشد و خصوصیات خطرناک H4.3 را از خود بروز ندهد.

B1090

ضایعات باطری منطبق با معیارها، به استثنای آنهایی که با سرب، کادمیوم یا جیوه ساخته شده باشند.

B1100

پسماندهای آلیاژ فلزات ناشی از گداز، ذوب کاری و پالایش فلزات:

- روی سخت
- روی شامل تفاله ها (کف روی سطح فلزات مذاب مواد خارجی):
  - تفاله های ورقه های آبکاری با درصد بالای روی ($Zn > 90\%$)
  - تفاله های ورقه های آبکاری با درصد پائین روی ($Zn > 92\%$)
  - تفاله های قالب های ریخته گری از جنس روی ($Zn > 85\%$)
  - تفاله های ورقه های آبکاری ضخیم (گروهی) ($Zn > 92\%$)
- سرباره های حاوی روی سرباره های حاوی آلومینیوم به غیر از سرباره نمکی
- سرباره های حاوی آلومینیوم به غیر از سرباره نمکی
- لجنهای ناشی از فراوری مس برای فراوری یا تصفیه بیشتر که فاقد مقادیری از آرسنیک، سرب، کادمیوم تا حد نشان دادن خصوصیات خطرناک الحاقیه شماره 3 باشند.
- سرباره های ناشی از فراوری مس

سرباره های حاوی روی، سرباره های ناشی از فراوری روی که به صورت شیمیایی تثبیت شده اند و دارای غلظت بالایی از آهن (بالای 20%) هستند و به منظور کاربردهای ساختمانی مورد فرایند واقع میشوند، سرباره آلومینیوم، سرباره ناشی از فراوری مس (copper processing) بدون کاربرد آرسنیک، سرب و کادمیوم، سرباره ناشی از فراوری فلزات قیمتی جهت تصفیه بیشتر، سرباره قلع حاوی تانتال با کمتر از 0/5% قلع، سرباره گرانولی ناشی از فراوری آهن و تولید فولاد سرباره هایی که منشاء TiO_2 و وانادیوم هستند.

B1110

مجموعه (assemblies) الکتریکی و الکترونیکی:

- مجموعه الکترونیکی منحصراً شامل فلزات یا آلیاژها
- مجموعه الکتریکی و الکترونیکی یا قراضه (شامل تخته مدار چاپی) که شامل اجزائی نظیر انبار و سایر باتری های موجود در لیست A نباشد. سوئیچ (کلید) های جیوه، شیشه لوله های پرتو کاتدی و سایر

شیشه های فعال و و مخازن PCB، یا غیر آلوده با مواد اصلی الحاقیه 1 (مثل کادمیم، جیوه، سرب، پلی کلراید بی فنل) یا هر یک از این مواد تا حدی از آنها زدوده شده باشند که فاقد هرگونه از خصوصیات مندرج در الحاقیه شماره 3 باشند.

- مجموعه الکتریکی و الکترونیکی (شامل تخته مدار چاپی، مولفه الکترونیکی و سیم) مستقیماً به هدف استفاده مجدد و نه برای بازیابی یا دفع نهایی.

B1115

ضایعات کابل فلزی روکش دار یا عایق شد با پلاستیک، که در فهرست A1190 نباشند، بغیر از آنهاییکه بقصد عملکرد ضمیمه 4 (الف) یا سایر عملیات دفع دارای، فرایند گرمایی کنترل نشده در هر مرحله، سوزاندن در مکان باز

B1120

پسماندهای کاتالیست به غیر از مایعاتی که بعنوان کاتالیست بکار می رود، شامل هر یک از موارد زیر:

<p>اسکاندیوم، وانادیوم، منگنز، کبالت، مس، یتریوم، نیوبیوم، هافنیوم، تنگستن، تیتانیوم، کروم، نیکل، روی، زیرکونیوم، مولیبدن، تانتال، رنیوم</p>	<p>پسماندهای حاوی فلزات واسطه به غیر از ضایعات کاتالیست ها (پسماندهای کاتالیست ها، مایعاتی که به عنوان کاتالیست بکار می روند یا سایر کاتالیست های عنوان شده در لیست A) شامل:</p>
<p>لانتانیوم، سریوم، پراسئودیمیوم، نئودی، ساماریوم، یورویوم، گادولینیوم، تربیوم، دیسپروسیوم، هولمیوم، اربیوم، تولیوم، یتربیوم، لوتتیوم</p>	<p>لانتانیدها (فلزات کمیاب زمین) شامل:</p>

B1130

پسماندهای کاتالیست فلزات قیمتی غیرآلوده

B1140

پسماندهای جامد و آلیاژهای فلزات قیمتی حاوی مقادیر ناچیز از سیانیدهای معدنی

B1150

پسماندهای فلزات قیمتی و ضایعات آلیاژهای (طلا، نقره، گروه پلاتین به غیر از جیوه) به فرم متفرق شدنی، فرم غیر مایع با بسته بندی و برچسب مناسب.

B1160

خاکستر فلزات قیمتی ناشی از سوزاندن برد مدارات چاپی (یادداشت مربوطه در لیست A، A1150 ذکر شده است).

B1170

خاکستر فلزات قیمتی بواسطه سوزاندن فیلمهای عکاسی

B1180

پسماندهای فیلمها عکاسی شامل هالیدهای نقره و نقره فلزی

B1190

پسماندهای کاغذهای عکاسی شامل هالیدهای نقره و نقره فلزی

B1200

سرباره گرانولی ناشی از تولید آهن و فولاد

B1210

سرباره ناشی از تولید آهن و فولاد شامل سرباره هایی که منشاء TiO_2 و وانادیوم هستند

B1220

سرباره های حاوی روی، سرباره های ناشی از فرآوری روی که به صورت شیمیایی تثبیت شده اند و دارای غلظت بالای از آهن (بالای 20%) هستند و به منظور کاربردهای ساختمانی مورد فرایند واقع میشوند.

B1230

پوسته های اکسیدی ناشی از نورد گرم در تولید آهن و فولاد

B1240

اکسید مس در مقیاس آسیاب شده

B1250

موتور وسایل نقلیه از رده خارج که شامل نیترات یا ترکیبات خطرناک نباشد.

B2

پسماندهایی که اساساً دارای ماده تشکیل دهنده غیر آلی می باشند که ممکن است شامل فلزات و مواد آلی نیز باشند.

B2010

ضایعات مربوط به عملیات استخراج معادن به شکل متفرق نشدنی :

- ضایعات گرافیت (سرب سیاه) طبیعی
- ضایعات سنگ ، بطور کلی چه به صورت تزئین شده یا صرفاً برش داده شده توسط اره یا به شکل دیگر
- ضایعات میکا
- ضایعات فلدسپات
- ضایعات فلوریت
- ضایعات سیلیکا (اکسید سیلیسوم) به فرم جامد به غیر از آنهایی که در عملیات ریخته گری مورد استفاده قرار می گیرند.

B2020

ضایعات شیشه به فرم متفرق نشدنی:

- خرده شیشه ای که برای خمیر شیشه گری بکار میرود و سایر ضایعات و قراضه های شیشه بااستثنای لوله های پرتو کاتدی و سایر شیشه های فعال شده

B2030

ضایعات سرامیک به شکل غیر قابل تفکیک :

- ضایعات و قراضه سرامت (ترکیبات فلزی سرامیکی)
- فیبرهای پایه سرامیکی که در جای دیگری ویژه ویا شامل نشده باشند.

B2040

ضایعات دیگر اساساً شامل اجزای تشکیل دهنده معدنی :

- سولفات کلسیم تا حدودی تصفیه شده حاصل از گازهای دودکش گوگرد زدایی
- ضایعات گچی تخته چوبکاری یا گچی ناشی از تخریب ساختمانها
- سرباره فرآورده های ترکیبات مسی ، سرباره های ناشی از فرآوری مس که به صورت شیمیایی تثبیت شده اند و دارای غلظت بالایی از آهن (بالای 20%) هستند و به منظور ویژگیهای صنعتی مورد فرایند واقع میشوند (بعنوان مثال DIN 4301 and DIN 8201) که بیشتر بمنظور کاربردهای سمباده ای و ساختمانی مورد فرایند واقع می شوند.
- گوگرد به فرم جامد

- سنگ آهک در نتیجه فراوری calcium cyanamide (دارای PH کمتر از 9)
- سدیم کلراید، پتاسیم کلراید و کلسیم کلراید
- کربورندم (کاربید سیلیسیوم)
- بتن شکسته شده
- لیتیوم-تانталوم و لیتیوم-نیوبیوم شامل ضایعات شیشه

B2050

خاکسترهای معلق سوخت زغالی (Coal-fired power plant fly-ash) که مشمول لیست A نباشد (یادداشت مربوطه در لیست A ، A2060 ذکر شده است).

B2060

کربن فعال ضعیف شده در صورتیکه موارد الحاقیه شماره 1 را تا حد بروز خصوصیات مشمول الحاقیه شماره 3 دارا نباشند بعنوان مثال کربن فعال ضعیف شده که از تصفیه آب آشامیدنی و یا صنایع فرآوری مواد غذایی و یا تولید ویتامین ناشی می شود. (یادداشت مربوطه در لیست A ، A4160 ذکر شده است).

B2070

لجن کلسیم فلوراید

B2080

پسماندهای ژیبس (گچ) حاصل از فرآیندهای صنایع شیمیایی که مشمول لیست A نباشد. (یادداشت مربوطه در لیست A ، A2040 ذکر شده است).

B2090

ضایعات بخش انتهایی آند ناشی از فراوری فولاد و آلومینیوم تهیه شده بوسیله کک نفت خام یا قیر و مشخصات صنعتی خالص و عادی (به غیر از بخشهای انتهایی آند الکترولیزهای کلرآلکالی و صنعت متالورژی)

B2100

ضایعات هیدرات آلومینیوم و ضایعات اکسید آلومینیوم و باقیمانده های فراوری اکسید آلومینیوم به غیر از بعضی از موادی که در فرایند پالایش گاز، لخته یا تصفیه مورد استفاده قرار می گیرد.

B2110

باقیمانده بوکسیت (تفاله هیدروکسید آلومینیوم آهن دار)، ("لجن قرمز") (دارای PH تعدیل یافته به کمتر از 11/5)

B2120

پسماندهای محلول اسیدی یا بازی با PH بیش از 2 و کمتر از 11/5 که خورنده نبوده و فاقد سایر خصوصیات خطرناک هستند (یادداشت مربوطه در لیست A، A4090 ذکر شده است).

B2130

مواد قیری (ضایعات آسفالت) ناشی از ساخت جاده و تعمیر و نگهداری، که شامل قیر نباشد. (یادداشت مربوطه در لیست A، A3200 ذکر شده است).

B3

پسماندهای دارای جزء اصلی آلی که می توانند دارای فلزات و مواد غیر آلی باشند.

B3010

ضایعات پلاستیک جامد:

پلاستیک های ذیل یا مخلوط مواد پلاستیکی مشروط به اینکه مخلوط با سایر ضایعات دیگر نباشد و با این خصوصیات تهیه شده باشند :

• ضایعات پلاستیکی پلیمرهای غیرهالوژنه و همبسیپارها (co-polymers) شامل پلیمرهای زیر باشد

درعین حال به مواد زیر محدود نشود:

- اتیلن
- استایرن
- پلی پروپیلن تترا فتالات
- اکریلونیتریل
- بوتادین
- پلی استال ها (استال : 1 و 1 دی اتوکسی اتان)
- پلی آمید ها
- پلی بوتیلن تترا فتالات
- پلی کربنات ها
- پلی اترها
- پلی فنیلن سولفید
- پلیمرهای آکرلیک
- آلکانها C₁₀-C₁₃ (پلاستیسایزر)
- پلی یورتن (که شامل CFC ها- کلروفلوئورکربن ها - نباشد)
- پلی سیلوکسانها
- پلی متیل متاکریلات

- پلی ونیل الکل
- پلی ونیل بوتیرال
- پلی ونیل استات
- ضایعات فراوری شده رزین (صمغ) یا محصولات تراکمی که شامل موارد زیر باشد:
  - رزین های فرمالدئید اوره
  - رزین های فنل فرمالدئید
  - رزین های ملامین فرمالدئید
  - رزین اپوکسی
  - رزین قلیایی (صمغ قلیایی)
  - پلی آمیدها
- ضایعات پلیمر فلورینات که شامل موارد زیر باشد:
  - پرفلوروواتیلن / پروپیلن
  - پرفلورو آلکوکسیل آلکان
  - تترا فلورو اتیلن / پرفلورومتیل وینیل اتر
  - پلی ونیل فلوراید (PVC)
  - پلی وینیلیدین فلورید

B3020

ضایعات کاغذ، مقوا، و محصولات کاغذ

مواد زیر، به شرط اینکه بصورت مخلوط با ضایعات خطرناک نباشند:

ضایعات یا تکه های کاغذ و مقوا :

- کاغذ یا مقوای سفید نشده یا کاغذ یا مقوای موجدار
- سایر کاغذ یا مقوا، که اساساً خمیر کاغذ با مواد شیمیایی سفید شده باشد، و قسمت عمده آن رنگی نباشد.
- کاغذ یا مقوا که اساساً با خمیر کاغذ مکانیکی ساخته شده باشند (مانند روزنامه ها، مجلات و از این قبیل مواد چاپی)
- نوع دیگر، شامل مواد زیر باشد اما در عین حال به مواد زیر محدود نشود :
  - 1) مقوای متورق
  - 2) ضایعات ناهمگن

B3030

ضایعات پارچه

مواد زیر، مشروط بر اینکه آمیخته با ضایعات دیگر نباشد و با این مشخصات تهیه شده باشند:

- ضایعات ابریشم (شامل پيله كرم ابريشم نامناسب برای قرقره (ماسوره)، (شامل ضایعات نخ تابیده و آخال نخ و الياف پسمانده آن)
    - - غیر کارتی و غیر شانه ای
    - نوع دیگر
  - ضایعات پشم یا موهای نرم و ضخیم حیوان، شامل ضایعات نخ تابیده بغیر از:
    - پشم ریزه یا موهای نرم حیوانات
    - سایر ضایعات پشم و موهای نرم حیوانات
    - ضایعات موهای ضخیم حیوانات
  - ضایعات کتان (شامل ضایعات نخ تابیده و آخال نخ و الياف پسمانده آن) ضایعات نخ تابیده شده
    - (شامل ضایعات نخ)
    - غیره
  - ضایعات و پسمانده الياف کتان
- ضایعات و پسمانده الياف (شامل ضایعات نخ تابیده و آخال نخ و الياف پسمانده آن) شاهدانه (گونه Cannabis sativa L.)
- ضایعات و پسمانده الياف (شامل ضایعات نخ تابیده و آخال نخ و الياف پسمانده آن) مربوط به کنف و سایر منسوجات الياف پوست درختی (به غیر از پسمانده الياف کتان، شاهدانه و رامی)
  - پسمانده الياف (ضایعات نخ تابیده و آخال نخ و الياف پسمانده آن) گیاه سیسال و سایر فیبرهای منسوجات گیاه جنس آگاو
  - ضایعات پسمانده الياف کتان و پشم ریزه (ضایعات نخ تابیده و آخال نخ و الياف پسمانده آن) نارگیل
  - ضایعات پسمانده الياف کتان و پشم ریزه ضایعات نخ تابیده و آخال نخ و الياف پسمانده آن) گیاه آباکا (کنف مانیلا از الياف گیاهی نساجی)
  - ضایعات پسمانده الياف کتان و پشم ریزه (ضایعات نخ تابیده و آخال نخ و الياف پسمانده آن) از رامی (الياف گیاهی) و سایر رشته های گیاهی منسوجات ، که مشخصات آن در جای دیگر ذکر نشده باشد.
  - ضایعات ضایعات نخ تابیده و آخال نخ و الياف پسمانده آن) از الياف مصنوعی
    - الياف ترکیبی
    - الياف مصنوعی
  - پوشاک فرسوده و سایر منسوجات مصنوعی فرسوده
  - لباس مندرس (مستعمل)، قراضه های ریسمان چند لا، طناب و کابل و ریسمان چند لامصنوعی ، طناب مصنوعی و طناب کشتی مصنوعی ساخته شده از مواد منسوجات
    - طبقه بندی شده
    - سایر

B3035

ضایعات کف پوشهای پارچه ای ، فرش

B3040

ضایعات لاستیک (یا کائوچو)

مواد زیر، مشروط بر اینکه آمیخته با ضایعات دیگر نباشد:

- ضایعات و قراضه های از لاستیک سخت (مانند ابونیت: کائوچو یا لاستیک سیاه و سخت)
- سایر ضایعات لاستیکی (بغیر از آنها که در جای دیگر مشخص شده باشند).

B3050

ضایعات چوب پنبه و چوب فراوری نشده :

- ضایعات و قراضه های چوب، چه به فرم متراکم شده، کنده، بریکت (خاک زغال سنگ قالبی)، گلوله یا شکلهای مشابه
- ضایعات چوب پنبه : بشکل خرد شده، دانه دانه، پودر شده چوب پنبه

B3060

ضایعات ناشی از کشت و صنعت مشروط به آنکه عفونی (فاسد کننده) نباشند:

- ته نشین شراب
- ضایعات گیاهی خشکیده و سترون شده، و محصولات جانبی، چه به شکل قرص باشد چه نباشد، که تا حدودی برای تغذیه حیوانات بکار می رود، و شامل موارد دیگر نباشد یا در جای دیگر مشخص نشده باشد.
- دگراها : باقیمانده حاصل از عملیات مواد چربی مانند یا ضایعات مومی شکل حیوانی یا گیاهی
- ضایعات استخوان، شاخ و مجسمه، کار نشده، چربی گیری شده، فراوری ساده یافته (ولی شکل داده نشده) مهار شده با اسید یا ماده لزج آن گرفته شده.
- ضایعات ماهی
- غلاف کاکائو، سبوس، پوسته و سایر ضایعات کاکائو
- سایر ضایعات مربوط به کشت و صنعت غذایی به غیر از آن دسته از محصولات فرعی که مطابق ملزومات و استانداردهای ملی و بین المللی مصرف انسانها و حیوانات هستند.

B3065

ضایعات چربیها و روغن های خوراکی از منابع حیوانی یا گیاهی به شرط آنکه خصوصیات موجود در ضمیمه 3 را دارا نباشد.

B3070

ضایعات به شرح ذیل :

- ضایعات موهای انسان
- ضایعات پوشال (کاه، حصیر)
- ریشه غیرفعال قارچ ناشی از قارچ پنسیلین که برای خوراک حیوانات مورد استفاده قرار می گیرد.

B3080

ضایعات تراشه ها و تکه های لاستیک

B3090

پسماند تراشه ها و دیگر پسماندهای چرم و یا ترکیبات چرم نامناسب برای کارخانجات مواد چرمی به غیر از لجن چرمی ، که شامل ترکیبات کروم شش ظرفیتی یا زیست کش نباشد. (یادداشت مربوطه در لیست A، A3100)

B3100

پسماندهای غبار، خاکستر، لجن و گرد چرم که محتوی ترکیبات کروم 6 ظرفیتی یا زیست کش ها (biocides) نباشند. (یادداشت مربوطه در لیست A، A3090)

B3110

پسماندهای دباغی که شامل ترکیبات کروم شش ظرفیتی یا زیست کش ها یا مواد عفونی نباشند. (یادداشت مربوط به لیست A، A3110)

B3120

ضایعات که شامل رنگ غذا باشند

B3130

ضایعات پلیمر اتر و ضایعات بی خطر مونومر اتر که قابل تبدیل به شکل پراکساید نباشند.

B3140

ضایعات لاستیک های بادی، بغیر از آنها که به منظور عملیات مذکور در ضمیمه IVA می باشند.

B4

پسماندهایی که می توانند دارای دو جزء اصلی غیر آلی و آلی باشند

B4010

پسماندهایی که عمدتاً مرکبند از رنگ ها و جوهرهای آب و لاتکس (شیرابه) و رنگهای سخت شده که فاقد مقادیری از حلال های آلی، فلزات سنگین و یا زیست کش که آنها را در شمار مواد خطرناک درآورد. (یادداشت مربوط به لیست A، A4070 ذکر شده است.)

B4020

پسماندهای ناشی از تولید و فرمولاسیون و استفاده از رزین ها، لاتکس ها، پلاستیک ها و چسب ها که در لیست A نباشد و فاقد حلال ها و سایر آلاینده ها به اندازه ای که خصوصیات ضمیمه III را از خود نشان ندهد، مانند، آبی، چسبی، نشاسته کازئین، دکسترین، سلولز، اتر، پلی ونیل الکل (یادداشت مربوط به لیست A، A3050 ذکر شده است.)

B4030

دوربین یکبار مصرف ، همراه با باطری ها که در لیست A ذکر نشده باشد.